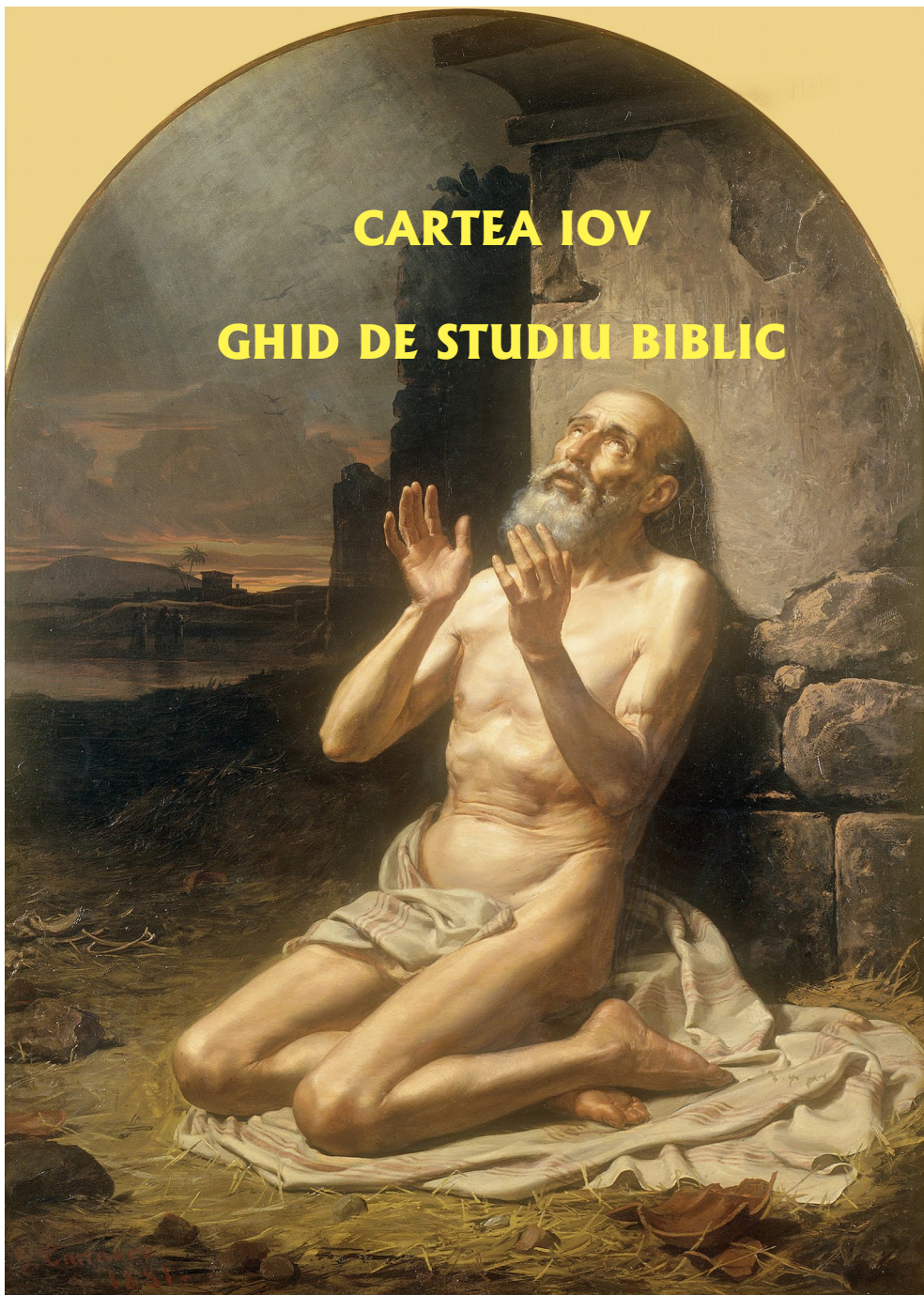

CARTEA IOV
GHID DE STUDIU BIBLIC

MATURITATE ȘI MĂRTURIE ÎN SUFERINȚA

**Cartea Iov – ghid de studiu biblic
mai – august 2014**

Pastor Octavian Baban

Conținut

CARTEA IOV – GHID DE STUDIU BIBLIC.....	2
PARTEA 1. SCURTĂ INTRODUCERE.....	5
<i>Introducere.....</i>	<i>5</i>
<i>Date generale.....</i>	<i>7</i>
1. Lumea lui Iov.....	12
2. Discuții în cer, dileme și necazuri pe pământ, 1-2, 8.....	13
3. Statornicie când ești încercat de dezamăgire, 3,9,10.....	17
4. Mângâiere sau acuzare: dilema consilierului, 4-7, 11-12.....	19
5. Centrul confruntării: cine este mai înțelept și cine nu, Iov 13-21.....	21
Superficialitate și acuzații.....	21
Revelația progresivă.....	22
Să evităm pesimismul generalizat și atacul la persoană.....	23
Învinge depresia prin credința în înviere și în Judecătorul cel drept.....	25
6. Ultima confruntare: atitudinea corectă în necazuri, 22-31.....	27
Ultimele dezbateri cu Elifaz și Bildad, 22-25: acuzații aspre până la final.....	27
Iov și perspectivele mântuirii veșnice.....	28
Ultimul răspuns al lui Iov (A), 26-28: nădejde, înțelepciune și tehnologie.....	29
Ultimul răspuns al lui Iov (B), 29-31: binecuvântarea și standardele sfinte.....	32
7. Elihu: adevărul cu politețe și principii corecte, 32-37.....	33
Iov 32-34, Elihu despre dreptatea și bunătatea Domnului.....	33
Iov 35-37, Elihu despre credințioșia și puterea Domnului.....	35
8. Dreptatea, puterea și autoritatea regală ale lui Dumnezeu, Iov 38-41.....	37
38.4-38, Argumentele măreției divine și creația Universului și a Pământului.....	38
38.39-39.30, Argumentele măreției divine și viața animalelor.....	39
40-41, Două exemple extreme: Behemot și Leviatanul, și măreția lui Dumnezeu.....	40
9 Ultimele replici: Răsplătirea și responsabilitatea neprihănirii (42).....	45
10. Considerații finale.....	48
PARTEA 2: CALENDAR DE STUDIU BIBLIC.....	50
<i>Studiul 1, 8 mai: Iov 1-2, 8, Dilemele încercărilor vieții (Ioan 9.1-3).....</i>	<i>50</i>

Studiul 2, 15 mai: Iov 3, 9, 10: Statornicie lângă Domnul în încercări (Mc. 10.32-34; 1Cor. 10.13).....	51
Studiul 3, 22 mai: Iov 4-7, Mângâie-l pe cel ce suferă.....	52
(Iov 7.17; Psa. 8.3-9, Evrei 2.6-10).....	52
Studiul 4, 29 mai: Iov 11-12, Înțelege-l pe cel ce suferă.....	53
(Iov 11.13-14, 12.13-14).....	53
Studiul 5, 5 iunie: Iov 13-14, Păstrează nădejdea învierii.....	54
(Iov 13.8-9, 14.13-14).....	54
Studiul 6, 12 iunie: Iov 15-17, 18-19, Acceptă judecata divină.....	55
(Iov 15.4-5, 16.19-20, 19.25).....	55
Studiul 7, 19 iunie: Iov 20-21, Contează pe binecuvântările Domnului (Iov 21.13-19, 27.9, Psa 73.16-20).....	56
Studiul 8, 26 iunie: Iov 22-25, Încrede-te în mijlocitorul adevărat (Iov 22.4-5, 23.3-11, vezi și Deut. 30.11-12, Rom. 10.6-8, 2Tim.2.5-6, 1 Ioan 1.7-10).....	57
Studiul 9, 3 iulie: Iov 26-28, Încrederea în puterea Domnului (Iov 28.28, Prov.1.7, Ecles.12.13-14).....	58
Studiul 10, 10 iulie: Iov 29-31, Standardele neprihănirii (Iov 29.12-17, 30.15-16, 31.23).....	59
Studiul 11, 17 iulie: Iov 32-34, Dreptatea și bunătatea Domnului (Iov 32.7-9, 33.12-13, 34.12-15).....	60
Studiul 12, 24 iulie: Iov 35-37, Credințioșia și puterea Domnului (Iov 35.6-7, 36.21-24, 37.21-23).....	61
Studiul 13, 31 iulie: Iov 38-39, Răspunsul lui Dumnezeu: Încurajare prin măreția creației (Iov 38.2-4).....	62
Studiul 14, 7 august: Iov 40-41, Smerenie înaintea lui Dumnezeu (Iov 40.7-8, 40.12-14).....	63
Studiul 15, 14 august: Iov 42, Răsplătirea și răspunderea neprihănirii (Iov 42.4-6).....	64

Partea 1. Scurtă introducere

Introducere

Cartea Iov este o carte scrisă pentru toți cei ce trec prin suferință sau se află în situația de a încuraja pe cineva care trece prin suferință. Suferința poate fi de multe feluri: probleme de sănătate personală, probleme de jelire a celor dragi care au murit, probleme de sărăcie și confruntarea cu nevoile vieții, probleme de singurătate, dezamăgiri din partea prietenilor sau a celor dragi din familie care nu te ascultă sau nu te prețuiesc, probleme de credință și îndoială, când nu înțelegi ce se întâmplă în lume și ți se pare că Dumnezeu este departe și nu îți mai răspunde ca altădată, și altele.

Iov nu este o carte care să spună cuiva că și noi am putea suferi ca la fel ca Iov. El a fost un om deosebit, un campion al credinței, al cugetării, al gândirii drepte, al cunoașterii, al rezistenței morale în fața greutăților, un om de o tărie sufletească extraordinară, singurul om din lume de acest fel, la data întâmplărilor narate, iar Dumnezeu s-a lăudat cu el într-un mod cu totul excepțional, în fața întregului Univers. Probabil că foarte puțini oameni sunt sau au fost, sau vor fi vreodată ca Iov. Chiar dacă nu vom fi încercați ca el însă, exemplul lui rămâne un model valid care să ne inspire la credință, tărie sufletească și răbdare.

Într-un anume fel, cartea Iov este o mare sărbătoare a umanității, o sărbătoare a relației noastre cu Dumnezeu. Vedem că, deși este vorba de o omenire deja afectată de păcat, de la Adam, totuși, este posibil ca în lume să existe caractere mari, iar Dumnezeu se mândrește cu astfel de oameni în fața întregului Univers. Este o carte în care vedem că Dumnezeu vorbește cu îngerii și cu oamenii, dar, în cuprinsul cărții, se vede clar că îi place să vorbească în mod deosebit cu oamenii. Vedem că se poartă și cu măreție, dar și cu dragoste, față de oameni. Vedem că respinge religia superficială, dar apreciază plângerile și critica dreaptă, chiar dacă Iov nu știe totul și,

evident, nu poate să aplice nici ce știe și nu are putere să reglementeze prea multe în Univers, fiind doar un om (în timp ce Dumnezeu știe totul, a creat totul și le conduce pe toate cu mână tare, cu autoritate deplină).

Cartea Iov este o carte a speranței, în mijlocul încercărilor. Este o carte a încrederii în caracterul sfânt și bun și drept al lui Dumnezeu, chiar și atunci când nu înțelegi ce se întâmplă și crezi că nimic nu mai are sens. Este o carte a binecuvântărilor finale care sunt date cu mână largă de Dumnezeu, celor credincioși (în final, Iov devine sănătos, prosper și are, din nou, o familie frumoasă împreună cu soția sa, șapte fii și trei fete, cele mai frumoase din tot ținutul: o satisfacție aparte pentru orice părinți).

Este o carte a cunoștințelor despre natură și Univers, în care se vede mereu că Dumnezeu este cel ce știe cel mai mult. Este o carte în care Dumnezeu se face cunoscut prin natura creată, dar și prin natura morală a omului, prin ambele arătând că a pus în oameni, într-adevăr, chipul și asemănarea sa. Este o carte a prieteniei și a corectitudinii în gândire, în interpretarea lumii, în cinste și respect unii față de alții, a onestității și tăriei în credință, în închinare.

Este o carte în care Dumnezeu vorbește despre încercări și destin. S-ar părea că doar oamenii dezbate aici subiectul suferinței, dar nu este așa. Dumnezeu știe de ce a îngăduit să se întâmple lucrurile, știe ce așteptări are de la oameni, și vorbește. Este un Dumnezeu care nu tace, ci intervine, ceartă și binecuvintează. Este uimitor faptul că vorbește și că, în vorbirea lui, nu lovește și nu distruge, ci ceartă, vindecă și dă învățătură.

Este o carte în care cei credincioși se împart în mai multe grupuri. Sunt legați prin prietenie, dar nu toți sunt la fel de cinstiți între ei sau cu Dumnezeu. Unii sunt mai onești, alții mai superficiali. Unii au nemulțumiri ascunse care răbufnesc în acuzații nedrepte, alții se feresc de orice lingușire și de orice acuzație fără fond. Unii laudă lucrările lui Dumnezeu, alții îl laudă pe Dumnezeu însuși. Unii se uită la răsplătiri și pedepse doar pe pământ, alții au și perspectiva mântuirii veșnice, a întâlnirii față în față cu Dumnezeu, a venirii lui Mesia. Și unii și alții au nevoie să înțeleagă

măreția lui Dumnezeu și bunătatea lui, dreptatea lui și puterea lui, și să îi dea glorie, cu încredere și cu inimă plină de închinare adevărată.

Date generale

Cartea Iov este, posibil, cea mai veche carte din Biblie. Evenimentele se întâmplă mult înainte de Moise, unii spun că, posibil, s-ar întâmpla chiar și înainte de Avraam (alții, consideră că Elifaz din Teman și Elihu din Uz sunt nepoți de ai lui Avraam, deci cartea ar fi concepută pe timpul lui Isaac și Iacov; de asemenea, termenul pentru sumă de bani, chesita, din Iov 42, este folosit și în Geneza 33.19 și Iosua 24.32, dar acestea nu sunt argumente irezistibile: mulți oameni se numeau Elifaz și Elihu, Teman era o cetate veche, un scriitor poate folosi nume contemporane pentru ținuturi străvechi, și la fel, denumiri moderne de bani pentru sume și valori financiare străvechi). În argumentul cărții nu sunt amintiți nici Avraam, nici Isaac, nici Iacov, care au fost oameni credincioși remarcabili în timpul lor, atât ca ascultare de Dumnezeu, cât și în credință, în bogăție, în forță militară, care au călătorit destul de mult în toată zona, prin Canaan, la nord de Canaan, în Edom, în Egipt. De aceea cartea poate fi compusă devreme, de Iov sau Elihu, transmisă de Avraam și ceilalți patriarhi, alături de alte istorii despre timpurile vechi, și scrisă în formă finală mai târziu, de exemplu, de către Moise, sau chiar de Solomon. Scriitorul cărții a împărțit cartea astfel:

1:1–2:13 Context cadru: proză narativă

3:1–42:6 Parte centrală: argument în formă poetică

42:7–17 Context cadru: proză narativă¹

În secțiunile narrative de la început și sfârșit Dumnezeu este numit cu numele Iahveh, numele cu care I s-a descoperit lui Moise – Eu sunt cel ce

¹ D.J. A. Clines, *Job 1-20*, Word Biblical Commentary vol. 17, Dallas, TX: Word, 2002.

sunt (de aceea, este destul de probabil ca Moise să fie responsabil de forma finală a cărții). În rest, numele lui Dumnezeu din partea de discurs poetic este mereu El, Eloah, Elohim sau El Shaddai, nume canaanene și asiriene ale lui Dumnezeu, care ar atesta că întâmplările au avut loc înainte să fie Avraam și poporul Israel. Țara Uz se consideră a fi fost în Edom, în Iordania de astăzi, de dincolo de Iordan (Iordanul este amintit în Iov 40). Prin acest procedeu al numelor diferite autorul scoate în evidență că, dacă istorisirea este spusă de evrei și este asumată ca Scriptură inspirată divin, întâmplările narate sunt din afara spațiului evreiesc și au avut loc cu mult înainte de Israel.

Viața lui Iov și dezbaterea pe tema suferinței par desfășurate relativ recent după potop, când încă trăiau animale uriașe în zona Mesopotamiei (behemot și leviatan, în Iov 40-41; nu este clar dacă în timpul lui Avraam astfel de animale mai trăiau, mai degrabă dispăruseră de pe pământ; identificarea lor cu hipopotamul și, respectiv, cu crocodilul, pare un pic forțată).

Durata estimată a vieții lui Iov este de aproximativ 200 de ani (dacă se presupune că la început avea 50 sau 70 de ani, la data începerii evenimentelor, la care se adaugă 140 de ani, cât ar fi trăit ca să aibă al doilea rând de copii și de nepoți; notele vechi din Septuaginta spun că Iov a trăit 240 de ani). Acest detaliu îl poate plasa pe Iov înaintea lui Avraam (42.10-16; Avraam a trăit 175 de ani, Iacov 120 etc.; Serug, străbunicul lui Avraam, a trăit 230 de ani, Geneza 11.22-23), undeva în zona anilor 2000 înainte de Hristos, la câteva sute de ani de la potopul lui Noe.

Iov și prietenii săi au cunoștințe despre Adam și despre potop, așa cum se vede în Iov 31.33 (traducerea în românește spune „dacă mi-am ascuns păcatul ca oamenii”), sau în Iov 22.15-16: „Vrei s-apuci pe calea străveche, pe care au urmat-o cei nelegiuiți, care au fost luați înainte de vreme și au ținut cât ține un pârâu care se scurge?”. Aceste detalii sunt vagi și este de remarcat că acel tip de comportament răzvrătit este numit „calea străveche”. În Iov 38-39 Dumnezeu este descris cu mărturie despre creație

care se apropie foarte mult de Geneza 1-2. Satana este numit șarpele fugar, în Iov 26.13, unde se spune că Dumnezeu va uide șarpele fugar, ceea ce arată un fel de evanghelie simbolică, de tip edenic.

Pe ansamblu, cartea are următoarea structură detaliată:²

1. **Introducere în proză** (1.1–2:13): scene în cer și pe pământ.
2. **Cuvântarea inițială a lui Iov**, plină de durere (3.1–26)
3. **Primul rând de intervenții** (4.1–14:22)
 - A. Prima replică a lui Elifaz (4.1–5:27)
 - B. Replica lui Iov (6.1–7:21)
 - C. Prima replică a lui Bildad (8.1–22)
 - D. Replica lui Iov (9.1–10:22)
 - E. Prima replică a lui Țofar (11.1–20)
 - F. Replica lui Iov (12.1–14:22)
4. **Al doilea rând de intervenții** (15.1–21:34)
 - A. A doua replică a lui Elifaz (15.1–35)
 - B. Replica lui Iov (16.1–17:16)
 - C. A doua replică a lui Bildad (18.1–21)
 - D. Replica lui Iov (19.1–29)
 - E. A doua replică a lui Țofar (20.1–29)
 - F. Replica lui Iovs (21.1–34)
5. **Al treilea rând de intervenții** (22.1–27:23)
 - A. A treia replică a lui Elifaz (22.1–30)
 - B. Replica lui Iov (23.1–24:25)
 - C. A treia replică a lui Bildad (25.1–6)
 - D. Replica lui Iov – întrerupere Bildad (26.1–4).
 - E. Bildad își continuă cuvântarea (26.5–14)
 - F. Replica lui Iov (27.1–23; poemul înțelepciunii, 28.1–28)

² W.D. Reayburn, *A handbook on the book of Job*, UBS handbook series; UBS helps for translators (v). New York, NY: United Bible Societies, 1992.

7. Cuvântarea finală a lui Iov (29.1–31:40)

- A. Introducere (29.1–25)
- B. Cuprins (30.1–31)
- C. Încheiere (31.1–40)

8. Cuvântarea lui Elihu (32.1–37:24)

- A. Introducere în proză (32.1–6a)
- B. Partea 1. (32.6b—33.33)
- C. Partea 2 (34.1–37)
- D. Partea 3 (35.1–16)
- E. Partea 4 (36.1–37:24)

9. Cuvântările Domnului (38.1–41:34)

- A. Partea 1. Creația și dreptatea Domnului (38.1–40:2)
- B. Iov nu mai dă replici (40.3–5)
- C. Partea 2: Behemot și Leviatan și puterea Domnului (40.6–41:34)

10. Restaurarea lui Iov (4 dialoguri scurte și concluzii, 42.1–17)

- A. Iov (42.1-2)
- B. Domnul (42.3a)
- C. Iov (42.3b)
- D. Domnul (42.4)
- C. Iov (42.5-6)
- D. Domnul, muștrare către Elifaz (42.7-8)
- E. Narațiune evenimente finale (42.9-17)

Se observă că Iov începe în capitolul 3 și încheie în capitolul 27-28. Între aceste două cuvântări avem câte trei intervenții ale celor trei prieteni, fiecare urmată de câte o replică a lui Iov. O singură problemă apare: Țofar are doar două intervenții. În a treia serie de cuvântări el nu mai spune nimic, dar Bildad va avea două replici (o replică în două părți, întreruptă de o intervenție scurtă a lui Iov).

După ei toți, Elihu vine cu 4 cuvântări în care îi muștră și pe Iov și pe prietenii săi, încercând să restabilească echilibrul. El folosește argumente asemănătoare cu cele aduse înainte și îl citează des pe Iov, ca să îi poată răspunde punctual. El atrage atenția principal, că cei trei prieteni nu au fost eficienți în muștrările lor, nu l-au învins pe Iov în argumente le și apărarea lui, și l-au și condamnat în continuu, fără dreptate. Lui Iov îi atrage atenția, fără să îl acuze, că a greșit undeva: anume, a început să spună că Dumnezeu nu asigură dreptatea cum s-ar cuveni, deși sigur, este singurul care știe ce se întâmplă.

Dumnezeu îi va aduce aceleași muștrări lui Iov, considerând că Iov și-a apărât bine dreptatea proprie, corect, dar că neavând toate informațiile nu a știut să evalueze corect dreptatea lui Dumnezeu. Practic, Dumnezeu îi spune că Iov nu are toate informațiile necesare, și nici puterea de a-și implementa dreptatea. În timpul acesta, Dumnezeu, are și toată știința, și toată puterea, și toată autoritatea de a face dreptate așa cum se cuvine. Fiind Creatorul atotputernic și suveran, el nu se simte obligat să dea explicații, dar dă detalii despre ce s-a întâmplat (cineva știe istoria din ceruri, prin revelație, Iov și Elihu, sau Moise...). De asemenea, la sfârșit, Dumnezeu face evaluarea tuturor participanților, Iov, Elifaz, Bildad, Țofar, și îl binecuvântează pe Iov. Despre Elihu nu zice nimic, și de fapt, nici nu a fost la începutul istorisirii. Elihu rămâne astfel un personaj misterios, un *raisonneur* corect, un prieten adevărat cu o bună înțelegere a lucrării lui Mesia (și Iov arată că înțelege nevoia de un mediator mesianic, doar cei trei prieteni ai lui Iov nu văd acest lucru, ci judecă mereu simplist relația directă Iov-Dumnezeu, Iov-societate, și nu au perspectivă veșnică asupra mântuirii și asupra judecății divine).

1. Lumea lui Iov

În lumea lui Iov există prieteni și oameni buni, dar există și răufăcători care atacă, jefuiesc și ucid (sabeeni, caldei – denumiri generice ale popoarelor mesopotamiene), există cetăți și viață socială (petreceri, judecăți, nedreptăți, acțiuni de caritate), există organizare economică și

militară, există o preocupare etică și juridică (Iov este mândru că în trecut a acționat ferm pentru dreptate, că a intervenit în conflicte, că a detectat pe cei vinovați, că a asigurat traiul pentru cei lipsiți și nevoiași), există preocupări religioase (se aduc jertfe, se discută despre dreptatea lui Dumnezeu etc.), există irigații și minerit, există animale uriașe, behemot – pe uscat, pe munți și în râuri (cap. 40) și leviatan – în apă sau în mare (cap. 41), care nu mai există azi, și probabil, nici pe vremea lui Avraam nu mai existau. Iov trăiește în cort, dar și în case, are turme mari, dar stă și la poarta cetății, intervine pentru dreptate (ca și Avraam, care face incursiuni armate de eliberare a lui Lot și a celor din Sodoma).

Iov și prietenii săi au o moralitate înaltă, sunt foarte responsabili înaintea lui Dumnezeu (ideea de jertfe pentru păcat este foarte clară pentru Iov și pentru prietenii săi, așa cum se vede la începutul și la sfârșitul cărții). De asemenea, există, destul de clar, prin intervenția lui Dumnezeu, ideea de mijlocitor, preot sau reprezentant preoțesc (cap. 42). Dreptatea lui Dumnezeu e înțeleasă că se desfășoară atât la nivel individual (Iov, Elifaz, Bildad, Țofar), dar și la nivel de popor (Elihu obsearvă lucrul acesta). În societate funcționează o anumită egalitate între bărbați și femei care pare de o egalitate tip străvechi, ante-patriarhală, deoarece, de exemplu, și fetele primesc moștenire în mod egal cu băieții (Iov 42.15). De asemenea, averea este exprimată nu în bani, ci în posesiunile gospodăriei, în turme și în slujitori (angajați; Iov 1.3, 42.12), ceea ce arată că societatea din timpul lui Iov se află undeva la începutul vieții economice, după potop.

Dumnezeu folosește în revelația sa foarte multe exemple din fenomenela naturii și din viața animală, iar datele științifice din cartea Iov sunt surprinzătoare pentru acea vreme (date despre mări, munți, ploaie și furtuni, despre zăpadă, despre lumină, despre stele, despre vietăți uriașe în mări, în râuri, despre animalele sălbatice de pe munți). Se fac referiri la peșteri și mine (se vorbește despre minerit, lucrări de construcție), la bogățiile subterane.

Înțelegerea despre Univers și ființele angelice din Iov începe cu imaginea unei curți regale cerești, unde vin fiii lui Dumnezeu să dea socoteală, și unde este chemat la ordine chiar și Satana. Se înțelege că îngerii sunt mesagerii lui Dumnezeu și mijlocitorii oamenilor. Cel rău, Satana, are o anumită libertate de mișcare și acțiune, dar nu în afara limitelor puse de Dumnezeu, și este, în mare parte, cauza necazurilor care vin peste Iov (el îl acuză insistent pe Iov de servilism și caracter josnic, mercantil, egoist, în timp ce Dumnezeu se mândrește cu el, și cu noblețea caracterului său, a sfințeniei sale și a principiilor sale).

Nu se spune nimic despre istoria apariției răului în Univers, despre căderea lui Satan sau despre pedepsirea veșnică a răului, deși Satan este numit „șarpele fugar” (26.13). Concepția despre rău este, astfel, foarte primitivă (veche) și totuși, neobișnuit de avansată, în anumite aspecte: nu se consideră nici un moment că răul este egal cu binele, ori că Satan este egal cu Dumnezeu (dimpotrivă), nici că răul are libertate de manifestare neîngrădită. Satana nu vorbește înaintea Domnului decât atunci când este întrebat și se pare că tocmai de aceea a venit la adunarea fiilor lui Dumnezeu, îngerii, deoarece a fost chemat să dea socoteală de acțiunile lui.

Această primă parte a studiului de față trece în revistă problemele principale discutate în carte, urmărind firul narativ pe capitole, în timp ce partea a doua a studiului este organizată în cinsprezece studii scurte, cu meditații și aplicații pentru închinarea personală.

2. Discuții în cer, dileme și necazuri pe pământ, 1-2, 8

Cartea pleacă de la premiza că suferința este permisă de Dumnezeu și doar el îi cunoaște cauzele, în timp ce omul nu știe bine cauzele suferințelor sale. Practic, nu se spune când a ajuns Iov conștient că a avut loc o discuție în ceruri în care acuzatorul, Satana, nu i-a recunoscut noblețea de caracter și credincioșia, iar Dumnezeu s-a lăudat cu Iov în întregul Univers. Cu siguranță, mult mai târziu, Iov sau Elihu, și /sau Moise, au avut imaginea completă a întâmplărilor.

În urma acceptării testării lui Iov au loc o serie de evenimente distructive neobișnuite: a. niște sabeeni fură boii și măgarii de la păscut și îiucid pe slujitori (instigați de Satan), b. un foc de la Dumnezeu arde oile și păstorii, c. niște haldei răpesc cămilele și ucid slujitorii (instigați de Satan), d. un vânt prăbușește casa și îiucide pe toți copiii lui Iov (de la Dumnezeu?). Iov este surprins de tot ce s-a întâmplat și consideră că Domnul i le-a luat pe toate și că are dreptul acesta, și nu spune nimic lipsit de respect despre Dumnezeu.

În tot acest timp, cauza principală a suferinței este inițiativa Satanei, căci atunci când Dumnezeu a dorit să se laude cu caracterul lui Iov, în întreg Universul, l-a denigrat, insinuând că toți oamenii, inclusiv Iov, sunt niște egoiști mercantili: ei îl slăvesc pe Dumnezeu doar când primesc daruri de sus, altfel ar fi gata oricând să îl blesteme.

Așadar, aceasta este miza cărții: este omul capabil de un caracter înalt și de rezistență împotriva răului, sau este un eșec etic și ontologic al lui Dumnezeu? Dumnezeu susține că omul este în stare de o mare cinste și curăție, de un mare caracter, și este gata să îl pună la încercare pe Iov.

În urma celor două întâlniri în ceruri cu Dumnezeu, Satana capătă permisiunea să îl lovească pe Iov la început cu sărăcie și moartea celor

dragi, iar mai târziu și cu o boală grea, ca să facă și mai dificil testul moral (Satanei nu îi este îngăduit însă să se atingă de sufletul lui Iov).

Viața lui Iov este distrusă și el suferă în tăcere, și face față cu bine îndemnului neînțelept, disperat, al soției lui, care, fiind peste măsură întristată de suferința lui, îi spune să-și verse odată năduful, să îl blesteme pe Dumnezeu și să moară, ca să își găsească liniștea în mormânt, dacă altfel nu se poate. Iov încearcă în singurătatea sa să înțeleagă ce se întâmplă. Soția îl îngrijește, dar uneori și ei îi este greu să vadă rănilor soțului, prietenii îl evită, săracii și bolnavii cetății îl insultă; doar câinii își arată mila față de el (aici istorisirea se aseamănă cu cea despre omul bogat și Lazăr, spusă de Isus).

Cei trei prieteni veniți să îl mângâie, tac vreme de o săptămână, de durere, când îl văd cum suferă. Ei reprezintă o sumă a înțelepciunii omenești din acea vreme, dar așa cum se va vedea, trei sunt înțelepți dar părtinitori, și doar al patrulea, Elihu, care apare deodată, mai târziu, este, într-adevăr drept și față de Iov și față de Dumnezeu.

Capitolul 8 arată că Bildad din Șuah, prietenul lui Iov, credea că Iov a făcut vreun păcat grav, o neascultare oribilă, și acestea stau la originea necazurilor apărute ca din senin. Șablonul acesta este caracteristic prietenilor lui Iov și va fi repetat de nenumărate ori în cartea Iov. Adevărul este că Iov fusese mereu un om drept, implicat în viața socială, și credea și el că merită, ca răsplată, doar binecuvântări. De aceea este și el surprins de aceste nenorociri și nu îi vine să creadă că lui i se întâmplă așa ceva, și de aceea decide să își susțină cu insistență nevinovăția.

De ce vine necazul în viața cuiva, de ce vine binecuvântarea în viața omului, cât țin ele, reflectă dreptatea sau pedeapsa divină? Ce atitudine trebuie să ai când treci prin greutăți? Dilemele de pe pământ nu sunt exact aceleași cu dilemele din ceruri, dar sunt corelate, iar istoria experiențelor cu Dumnezeu merge înainte, odată cu istoria mântuirii.

3. Statornicie când ești încercat de dezamăgire, 3,9,10

Aceste capitole arată prima reacție a lui Iov față de nenorocirile care s-au abătut asupra lui, și primele replici date lui Elifaz și lui Bildad.

În capitolul 3, Iov își declară dezamăgirea totală față de aceste evenimente, dorind să nu se fi născut, și își blesteamă ziua nașterii; de asemenea, se vede că, undeva, în suflet, se temea de suferință și a făcut totul ca să o evite, dar acum este trist că, în ciuda bunătății și dreptății lui, suferința tot a venit asupra lui (3.25-26). În capitolele 9-10, Iov dă un prim răspuns prietenilor săi Elifaz și Bildad (care tăcuseră, din respect, timp de o săptămână și luaseră cuvântul).

Faptul că nu înțelege ce face Dumnezeu și de ce, se transformă la Iov în protest și chiar în acuzație la adresa Domnului.

Plin de durere, Iov își reneagă ziua nașterii: ar fi dorit să nu existe deloc prima zi a vieții sale, să moară înainte să cunoască nedreptățile și suferința din lume, și își închipuie că în întunericul morții nu mai este nici asuprire, nici ființe ca să te chinuie, nici durere, doar o mare liniște (creștinii, bazați pe restul revelației din Biblie, pe învierea lui Isus, știu că nu este așa).

Oricum ar fi, Iov este atât de îndurerat încât nu dorește să fi avut experiența vieții și crede că Dumnezeu, care îi dă viață omului, nu îi dă direcție și scop (aici, tonul se aseamănă cu cartea Ecclesiastul: nimic nu are sens sub soare, totul este deșertăciune).

Capitolul 10 se încheie cu aceleași imagini, dar dintr-o perspectivă opusă: Iov se roagă să fie izbăvit din suferință înainte de a muri și de a intra în locul unde nu mai este decât negură, întuneric, dezordine, unde nu se mai vede nici lumina, nici întunericul (Iov 10.21-22; David va avea altă părere, în Psalmul 139, că pentru Dumnezeu întunericul din mormânt este luminos ca ziua. De fapt, comparația Psalmul 139 se poate regăsi și în versetele 10.8-12: „Mâinile Tale m-au făcut și m-au zidit, ele m-au întocmit în întregime... Și Tu să mă nimicești! 9. Adu-Ți aminte că Tu m-ai lucrat ca lutul; și vrei din nou să mă prefaci în țărână? 10. Nu m-ai muls ca laptele? Nu m-ai încheat ca brânza? 11. M-ai îmbrăcat cu piele și carne, m-ai ținut cu oase și vine; 12. mi-ai dat bunăvoința Ta și viața, m-ai păstrat cu suflarea prin îngrijirile și paza Ta”; s-ar părea că David și Solomon l-au citit mult pe Iov). O observație interesantă: David pare mai științific în felul în care își imaginează crearea ființei omenești în pântecul mamei, pe când Iov are multe imagini care trădează viața la țară (lucrat ca lutul, muls ca laptele, încheat ca brânza, îmbrăcat cu piele și carne, ținut cu oase și vine etc.).

Iov recunoaște în Iov 9 și 10, măreția, dreptatea și atotputernicia lui Dumnezeu, dar îl acuză de asprime, de nepăsare (se poartă la fel cu cel credincios și cu cel necredincios), chiar de sadism (9.21-23, Iov își închipuie că Dumnezeu râde de lupta lui, când el încearcă să își dovedească dreptatea; vezi și 10.13-14).

Din mijlocul suferinței sale, Iov îl laudă totuși pe Dumnezeu, știe că el este creatorul cerului și al pământului (amintește de constelațiile Ursei, Orionului și de Pleiade, știe și despre constelațiile din emisfera sudică, o indicație, din nou că știa că Pământul are o formă rotundă, cf. 9.9-10; și Dumnezeu în 37.31-32 va aminti despre aceste constelații). Știe că Domnul

este Judecătorul suprem și – interesant – se gândește că Domnul îl izbește ca o furtună (9.17, iar în Iov 38-42, Domnul, într-adevăr, îi va vorbi din mijlocul furtunii). De asemenea, intuiește nevoia de mijlocitor, anticipând venirea lui Mesia (9.32-33, vezi 1Tim.2.5-7). Experiența suferinței acesteia este o ocazie deosebită pentru Iov de a se gândi la felul în care Dumnezeu aduce mântuirea oamenilor.

4. Mângâiere sau acuzare: dilema consilierului, 4-7, 11-12

Capitolele 4-5 arată prima replică a lui Elifaz din Teman (Teman era o regiune vestită pentru înțelepții săi, Ieremia 49.7), iar capitolele 6-7 conțin replica lui Iov.

În primul său discurs din cele trei, Elifaz este blând și politicos, dar nu foarte sincer; el încearcă să se apropie cu delicatețe și să atragă atenția asupra unei posibile vinovății a lui Iov. Pe parcurs, el face câteva afirmații teologice curioase și incorecte (își bazează gândurile pe niște viziuni și visuri de noapte, de exemplu, în cap.4; spune că Domnul face lucruri imperfecte, și că îngerii au greșeli, iar Dumnezeu nu se încrede în ei, cu atât mai puțin se încrede în oameni, care au, natural, foarte multe greșeli). Exemplu de inconsistență este următorul: în 5.6 Elifaz lasă să se înțeleagă că nenorocirea are drept cauză păcatul oamenilor „Nenorocirea nu răsare din țărână, și suferința nu încolțește din pământ...”, apoi spune că este destinul omului să sufere: „7. Omul se naște ca să sufere, după cum scânteia se naște ca să zboare”... și încheie cu un sfat bun „8. Eu aș alerga la Dumnezeu, lui Dumnezeu I-aș spune necazul meu” etc.).

Capitolul 11 prezintă prima cuvântare a lui Țofar și este urmat de replica lui Iov (12-14).

Deși Iov a susținut că este nevinovat, Țofar găsește cu cale să reia și mai apăsător cuvintele lui Elifaz și ale lui Bildad. El îl etichetează pe Iov drept „limbut”, „batjocoritor”, plin de „vorbe deșarte”, îl îndeamnă să accepte atotputernicia lui Dumnezeu (11.5-11), să își recunoască greșelile (11.12-14, 11:12, omul, adică Iov, e comparat cu un nebun și cu un măgar!), și-i promite restaurarea completă, dacă va da dovadă de pocăință (11.15-20).

Iov le răspunde cu ironie amară (12.1: dacă muriți voi, o să dispară și înțelepciunea de pe pământ) și le arată că are și el înțelepciune ca ei, că nu este un păcătos incorigibil, orb și nebun, ci este corect și priceput, și că, în consecință, este disprețuit și certat pe nedrept (12.1-6).

Astfel, în continuare el trece în revistă creațiile uimitoare ale lui Dumnezeu și înțelepciunea lui, pe care Iov le recunoaște fără ezitare. Într-o demonstrație de știință, etică și teologie Iov le arată că știe și el care este măreția și puterea celui Atotputernic (7-16): Dumnezeu a creat totul (7-11), înțelepciunea și sfatul vin de la El (12-13), atotputernicia lui nu poate fi depășită, pentru că în toate El are ultimul cuvânt (13-16). El judecă pe cei

puternici și popoarele (17-25; și Elihu va lua în considerare dreptatea la nivel individual și de popoare).

În ce privește acuzațiile prietenilor și apărarea lui Iov, ar trebui recunoscut că teologia este un domeniu în care este relativ ușor să ai aparența înțelepciunii, îți trebuie doar câteva cuvinte bine alese, câteva versete, și să rostești de câteva ori numele Domnului. De fapt, prietenii lui Iov ar fi trebuit să fie mai maturi, să știe că încercările și necazurile nu înseamnă mereu vinovăție, iar prosperitatea nu înseamnă mereu binecuvântare (vezi Iov 12.6). Mulți oameni au o credință simplistă, judecă sumar și fără profunzime ce văd în jurul lor. Răspunsul la o asemenea situație ar fi mai mult studiu al Cuvântului, mai multă rugăciune, mai multă educație, mai multe sfătuiri frățești, mai multă sensibilitate și onestitate, mai mult cinste față de Dumnezeu și față de oameni.

5. Centrul confruntării: cine este mai înțelept și cine nu, Iov 13-21

SUPERFICIALITATE ȘI ACUZAȚII

În capitolul 13, după ce amintește câteva reproșuri pe care le-a mai adus înainte, Iov aduce o mustrare nouă: „Vreți să vorbiți lucruri nedrepte din dragoste pentru Dumnezeu? Și să spuneți minciuni, ca să-L apărați? 8. Vreți să țineți cu El și să faceți pe apărătorii lui Dumnezeu? 9. Dacă vă va cerceta El, va găsi bine oare? Sau vreți să-L înșelați cum înșelați pe un om?” (13.7-9). Aceasta reprezintă o primejdie neașteptată: să spui lucruri nedrepte, așa încât să fii remarcat de Dumnezeu că tu îi ții partea. Observația lui Iov este corectă pentru că la sfârșitul cărții Dumnezeu le zice acestor prieteni că nu au vorbit la fel de drept despre Sine, așa cum a vorbit Iov (42.7-9). Cum își poate face loc superficialitatea și fanatismul religios în teologia unor credincioși, așa încât să devină nedrepti față de alți credincioși, rămâne mai greu de stabilit, dar este posibil. Domnul Hristos este citat în evanghelia după Ioan cu aceste cuvinte: „Au să vă dea afară din sinagogi: ba încă, va veni vremea când, oricine vă va ucide, să

creadă că aduce o slujbă lui Dumnezeu.” (Ioan 16.2). Dificultățile Reformei și prigonirile la care Biserica Romano-catolică și, respectiv, Bisericile ortodoxe răsăritene, au supus creștinii reformați și pe cei de confesiune evanghelică, rămân exemple istorice de neșters.

Ca aplicație directă, când sfătuiești pe cineva în suferință, să nu devii superficial în sfaturi și în teologie: ascultă-l cu atenție pe cel în necaz, nu îl acuza de păcate ascunse – dacă nu le-a făcut, ceartă-l cu blândețe dacă vezi greșeli în viața lui, pentru că nici Dumnezeu nu se poartă fără îndurare, nici nu acuză pe nedrept, chiar dacă știe că suntem slabi și vinovați, și că purtăm în noi, de la Adam, păcatul și tendința de a păcătui.

REVELAȚIA PROGRESIVĂ

În plângerile sale despre viață și moarte, Iov compară apoi omul cu un copac și regretă că omul nu își mai poate reîncepe viața, după moarte (14.7-10), apoi îl compară și cu un lac care seacă din cauza schimbărilor vremii, și cu un munte care cade, ori cu o stâncă năruită, mâncată de ape. Îl vedem pe Iov preocupat de moarte, de supraviețuirea omului, de înviere: „Dar omul când moare, rămâne întins; omul, când își dă sufletul, unde mai este?” (Iov 14.10).

Constatăm împreună cu Iov că elementele și fenomenele din natură nu ne oferă cei mai potriviți termeni de comparație pentru înțelegerea vieții omenești, a morții și a învierii. Pentru aceasta trebuie să privim la declarațiile revelate ale Scripturii, pe ansamblul ei.

Trebuie să înțelegem că de-a lungul istoriei, Dumnezeu și-a revelat în mod progresiv, crescător, planurile. Astfel, se știe că în Vechiul Testament găsim mai puține detalii despre înviere decât în Noul Testament (de exemplu, în 1 Corinteni 15. 2 Corinteni 4.7-5.10, 1 Tesaloniceni 4.14-5.11, în Luca 20.27-38, etc.). Cei ce afirmă, ca adventiștii de ziua a 7^a, că din spusele lui Iov reiese că Biblia nu ne învață supraviețuirea sufletului după moarte și așteptarea învierii, greșesc prin faptul că nu privesc la toată învățătura Bibliei, și în Vechiul și în Noul Testament. Iov are întrebările

sale, conform revelației primite, și chiar și așa, el are o iluminare deosebită pentru că înțelege în cele din urmă că îl va vedea pe Dumnezeu față în față și intuiește că va învia într-un alt trup, chiar dacă acesta vechi i se va distruge de boală și de bătrânețe, ori în mormânt. Pentru învățătura deplină despre supraviețuirea sufletului după moarte (sau a duhului), și despre înviere, trebuie să privim la toată Scriptura, nu doar la o carte din cuprinsul ei.

SĂ EVITĂM PESIMISMUL GENERALIZAT ȘI ATACUL LA PERSOANĂ

În Iov 15-19, Elifaz, Iov și Bildad, discută în continuare despre cum îți consolezi prietenii care trec prin suferință și cum îți imaginezi viața, iar apoi, judecata finală a lui Dumnezeu.

Intervenția lui Elifaz în Iov 15.8 seamănă puțin, la început, cu ceea ce va spune însuși Dumnezeu, mai târziu, în cartea Iov 38-41 (38.1-2): „Cunoști tu, într-adevăr, planurile lui Dumnezeu?” (una din temele majore ale cărții). Cunoașterea planurilor lui Dumnezeu reprezintă o sursă de înțelepciune și un motiv de ajustare a credinței, necunoașterea poate fi sursă de răzvrătire, de necredință, de acuzații nedrepte.

Pare o intervenție pozitivă, îndreptată spre meditație și ascultare de Dumnezeu, dar, cu toate acestea, restul cuvintelor lui Elifaz nu îl ajută prea mult pe Iov, pentru că începe să îl acuze din nou de lipsă de evlavie, de nelegiuire și de planuri viclene față de Dumnezeu. Conform lui Elifaz, Iov își merită soarta și, la fel ca el, toți oamenii bogați, păcătoși, nedrești, cruzi și vicleni, între care pare că Elifaz vrea să îl includă și pe Iov. Teologia lui Elifaz a pornit aparent bine, dar a continuat cu multe idei greșite. Greutățile vieții nu înseamnă întotdeauna nelegiuire și pedeapsă, după cum nici succesele nu înseamnă neapărat binecuvântare și răsplătire, ci har, mai degrabă, și bunătate, sau respectiv, cercetare și planuri tainice ale lui Dumnezeu.

Comparați cuvintele lui Elifaz din 15.14. "Ce este omul, ca să fie curat? Și poate cel născut din femeie să fie fără prihană? 15. Dacă n-are încredere

Dumnezeu nici în sfinții Săi, dacă nici cerurile nu sunt curate înaintea Lui, 16. cu cât mai puțin ființa urâcioasă și stricăță - omul, care bea nelegiuirea ca apa!"? cu cuvintele lui Iov din 14.1. „Omul născut din femeie are viața scurtă, dar plină de necazuri. 2. Se naște și e tăiat ca o floare; fuge și pierе ca o umbră. 3. Și asupra lui ai Tu ochiul deschis! Și pe mine mă tragi la judecată cu Tine! 4. Cum ar putea să iasă dintr-o ființă necurată un om curat? Nu poate să iasă niciunul”. Elifaz generalizează că omul este rău prin definiție, iar Universul este imperfect, în timp ce Iov discută o situație de fapt, nu una permanentă: omul este slab, pentru că este păcătos, la Iov Universul este perfect pentru că este lucrarea lui Dumnezeu, iar Dumnezeu are planuri mari cu credincioșii săi (fiți sfinți căci eu sunt sfânt), ca să ajungă perfecți prin jertfa lui Isus. Pierderea idealurilor și deprecierea totală definitivă a destinului omului și a destinului Universului nu este o învățătură creștină.

Bildad continuă cuvintele lui Elifaz și le adaugă câteva completări și câteva atacuri la persoană. Supărat, el îi face observație lui Iov că îi disprețuiește pe ei, ca prieteni, cu vorbirea lui și că îi consideră lipsiți de minte, apoi continuă să îi dea de înțeles că este un om nedrept și își merită pe drept nenorocirea. Una din învățăturile care apar destul de clar, din aceste pasaje, este că, în orice fel de controverse, ar trebui evitate acuzațiile care vin să atace direct o persoană (de genul: mă crezi prost? drept cine mă ieși? tu ești lipsit de minte, nu eu, etc.). În consiliere, și nu numai, trebuie păstrat un ton prietenos, atent, măsurat, cu respect, ca să poată merge discuția înainte bine și la subiect. Orice atac la persoană devine un obstacol care împiedică înțelegerea, împăcarea, lămurirea problemelor discutate.

În această situație, din poziția sa de om în suferință, Iov îi numește „supărăcioși” (16.2, 2-6) și le spune că, de fapt, ei sunt cei care râd de el și de nevinovăția lui (16.20).

ÎNVINDE DEPRESIA PRIN CREDINȚA ÎN ÎNVIERE ȘI ÎN JUDECĂTORUL CEL DREPT

În continuare, Iov ne descoperă câteva din sentimentele pe care le încearcă. El se simte ca un om atacat și asediat de Dumnezeu așa cum ca o pradă este atacată de leul care o vânează, 16.8-11, ca o țintă atacată cu săgeți, 16.12-14, ca un vânat urmărit de un vânător nemilos, 19.6, ca o cetate asediată de o armată necruțătoare, 19.8-12. Iov mărturisește apoi cum se simte când vede disprețul oamenilor și al slujitorilor săi, de când se află în suferință, când își dă seama că până și soția lui se apropie cu greu de el, cu oroare, când vine să îl îngrijească, 19.13-20. Își închipuie, în mod exagerat, - și grotesc, că viermii sunt singurele rude care îl mai recunosc, și că locuința morților, mormântul, Șeolul, este singurul prieten care îl mai primește cu brațele deschise, 17.13-16. Toate aceste comparații ne arată adâncimea suferinței și depresiei în care se afla Iov.

În final, în mijlocul suferinței sale și al protestelor prin care încearcă să se apere, Iov primește o lumină deosebită de la Dumnezeu, în 19.23-29. Iov înțelege că tot ce face el, și toate durerile lui și declarațiile lui, sunt scrise într-o carte a lui Dumnezeu. Și Moise va intui lucrul acesta, în Lege (Exod 32.32). Există o carte a vorbelor, o carte a faptelor, o carte a vieții cu numele celor mântuiți etc. Doar Dumnezeu poate să șteargă vina de colo, și doar el, prin jertfa lui Isus, poate să pună numele oamenilor în cartea vieții. Chiar și lacrimile, zice David în Ps. 56.8, sunt puse în memoria lui Dumnezeu (în „burduful” său), spre aducere aminte, într-o carte a lui Dumnezeu.

Iov străvede că în viitor că îl va vedea pe Dumnezeu, față în față, chiar dacă va muri, și tânjește după această întâlnire cu Dumnezeu, cu toată inima lui. Știe că Răscumpărătorul său e viu și că se va arăta, la sfârșitul vremurilor, pe pământ (este vorba, foarte probabil, de venirea lui Mesia, și în particular de a doua venire a mântuitorului Isus Hristos, care aduce cu sine și învierea tuturor celor morți).

Se pare că tocmai aceasta este problema prietenilor lui Iov în discuția lor despre suferință: ei nu aveau perspectiva veșniciei și a judecății. Ei au o

concepție limitată despre dreptatea lui Dumnezeu în viața oamenilor, conform căreia tot binele și toată pedeapsa este aici, pe pământ, și toată înțelepciunea și răsplata, tot pe pământ,

Iov așteaptă însă ziua Judecății și știe că atunci i se va face dreptate în fața tuturor acuzatorilor. Există o îndreptățire, crede el, o recunoaștere, pe care Domnul o va face în mod special pentru cei credincioși, o mărturisire a numelui lor în fața tuturor, dușmani sau prieteni (și Isus vorbește despre asta, vezi Apoc. 3.5, Luca 12.8, Matei 10.32, și Pavel, 2Tim. 2.12). Aceeași zi are cu ea însă și o pedeapsă „cu sabia”, o pedeapsă aspră, pentru cei nedreți (și Isus amintește de această pedeapsă în parabolele sale despre împărăția cerurilor și despre nunta fiului de împărat). În plus, creștinii știu din Noul Testament, din evanghelia după Ioan, Ioan 5.24, și din epistolele lui Pavel, 2 Corinteni 5.10, că aceia ce au crezut în Hristos nu mai vin la judecata faptelor, ci doar la judecată răsplătirilor în fața tronului lui Hristos.

În Iov 20, Țofar spune direct că omul nedrept își ia pedeapsa pe pământ. Are dreptate Țofar sau afirmațiile lui trebuie evaluate cu atenție? Față de această părere, Iov răspunde cu o altă perspectivă, în capitolul 21. El spune că, adesea, cel bogat se bucură, totuși, de binecuvântări pe pământ și are impresia că o va duce, așa, în belșug mereu, chiar dacă îl batjocorește pe Dumnezeu. Prosperitatea, deci, poate fi un semn al binecuvântării cerești, dar poate fi și un semn al bunătății lui Dumnezeu care ascunde în ea și o judecată. Cum zice mântuitorul Isus Hristos, Dumnezeu dă ploaie și soare și peste cei buni și peste cei răi (Matei 5.44-45). Și David vede aceleași adevăruri în Psalmul 73.

Ar merita pusă o întrebare, acum: exagerează Iov în descrierea soartei celui rău, este prezentarea lui prea idilică? Poate viața celui rău nu este chiar atât de lipsită de grijuri. Totuși, Iov este realist, deoarece, în final, și cel drept și cel nedrept mor la fel, 21.23-26. Și istorisirea lui Isus despre omul bogat și Lazăr ne spune același lucru. Și Eclesiastul vede această

egalitate în fața morții. Egalitatea dispare însă în fața lui Dumnezeu, înaintea veșniciei. Există, într-adevăr, un timp al judecății și al răsplătirii.

Descrierea pe care o face Iov pentru obiceiurile de înmormântare din timpul lui este foarte grafică. Multe din tendințele de atunci există și astăzi. Oamenii își cosmetizează moartea prin procesiuni glorioase, mese și daruri, prin pomeni și bocitori, zidesc morminte glorioase, mausolee, și pun gărzi speciale la mormânt. Totuși, întotdeauna, ultimul cuvânt după moarte îl are nu părerea omului, ci evaluarea Domnului.

Dacă este adevărat însă că nu întotdeauna cei răi sunt pedepsiți așa cum merită, de pe pământ, iar cei buni sunt răsplătiți, nici nu este adevărat, că oamenii credincioși nu sunt în atenția lui Dumnezeu și nu primesc binecuvântări speciale, chiar de pe pământ. Privind la propria lui experiență, Iov crede că Dumnezeu poate da omului diverse binecuvântări și încercări, și cel mai importantă este relația personală cu Dumnezeu, relație care așează toate lucrurile în perspectiva cea mai potrivită.

6. Ultima confruntare: atitudinea corectă în necazuri, 22-31

ULTIMELE DEZBATERI CU ELIFAZ ȘI BILDAD, 22-25: ACUZAȚII ASPRE PÂNĂ LA FINAL

Capitolele 22-31 cuprind ultima intervenție a lui Elifaz și a lui Bildad și ultimele intervenții ale lui Iov, cel mai aspru șir de acuzații din partea lui Elifaz și ultima apărare din partea lui Iov.

Elifaz din Teman vine în capitolul 22 cu cele mai aspre judecăți împotriva lui Iov, într-o formă extremă: Iov este acuzat de nedreptăți, asuprire, nelegiuire, de răzvrătire față de Dumnezeu. Finalul pare bun (22.21-30), pentru că încurajează la ascultare de Domnul, și la răsplătirea Domnului, dar pe ansamblu, se vede că răspunsul dat lui Iov este o respingere totală și definitivă a dezvinovățirii lui.

Bildad din Șuah, în capitolul 25, are un răspuns mult mai scurt și mai echilibrat, îl vede pe Dumnezeu ca Domn atotputernic și îl avertizează cu delicatețe pe Iov, că față de Dumnezeu, el nu poate fi fără vină, pentru că,

în mod sigur, suferința lui este o pedeapsă. El repetă una din ideile anterioare ale lui Elifaz, Iov 4.18-19, că lucrările lui Dumnezeu, stelele, universul, îngerii, nu sunt perfecte, cu atât mai puțin omul „care nu este decât un vierme” (totuși, în Geneza, Domnul spune despre toate că „sunt bune”, iar cu Iov se laudă: este incorect să spui că Dumnezeu nu are așteptări și idealuri mari cu lucrările sale, sau că nu le-a creat ca să fie perfecte).

Iov și perspectivele mântuirii veșnice

Între cele două intervenții, ale lui Elifaz și Bildad, se găsește răspunsul lui Iov (cap. 23-24), care în capitolul 23 își arată nădejdea într-un Mijlocitor drept, iar în 24 spune că alții sunt cei ce fac răul, nu el, iar pe aceia Dumnezeu îi judecă în diverse feluri, fie îi pedepsește, fie le lungește zilele - în vreme ce oamenii răi nu iau seama la bunătatea lui Dumnezeu.

Toți putem învăța însă de la felul în care Iov își pune nădejdea într-un mijlocitor ceresc, cap. 23. Iov este pe deplin încrezător în Dumnezeu, ca drept judecător, și tânjește după un om drept care să îl apere care să mijlocească pentru el. Într-un fel, Iov anticipează Romani 5.7-8: „7. Pentru un om neprihănit cu greu ar muri cineva; dar pentru binefăcătorul lui, poate că s-ar găsi cineva să moară. 8. Dar Dumnezeu Își arată dragostea față de noi prin faptul că, pe când eram noi încă păcătoși, Hristos a murit pentru noi”. Și 1 Timotei, 2.5, „Căci este un singur Dumnezeu și este un singur mijlocitor între Dumnezeu și oameni: omul Isus Hristos.” În 1 Tim. 2.1, Pavel ne îndeamnă și pe noi să facem mijlociri, rugăciuni și cereri pentru toți oamenii. Iov înțelege, în mod profetic, nevoia unui mijlocitor înaintea lui Dumnezeu, dar și nevoia de a înțelege că Dumnezeu este Judecătorul cel drept. Mântuirea noastră este o mare lucrare de jertfă și mijlocire, din partea lui Hristos, înaintea lui Dumnezeu. Dacă Iov doar spera în această lucrare și și-o imagina ca posibilă și de dorit, noi avem o cunoaștere sigură că însuși Fiul lui Dumnezeu stă la dreapta Tatălui și

mijlocește pentru noi, și suntem socotiți neprihăniți prin neprihănirea lui Hristos.

ULTIMUL RĂSPUNS AL LUI IOV (A), 26-28: NĂDEJDE, ÎNȚELEPCIUNE ȘI TEHNOLOGIE

După intervenția lui Bildad, de la 26-31 avem ultimul răspuns al lui Iov. După acest răspuns, cei trei prieteni ai săi, Elifaz, Bildad și Țofar vor tăcea; doar Elihu va mai interveni, încercând o echilibrare a situației, o certare a lui Iov, dar mai dreaptă, precum și o certare a celor trei prieteni, atrăgând mereu atenția că Domnul este atotputernic și drept (32-37).

În prima parte a răspunsului său, Iov 26-28, avem de a face cu un duel teologic. Iov le arată prietenilor săi că știe mai multe decât ei despre puterea lui Dumnezeu în univers și despre dreptatea lui. Capitolul 27 descrie soarta celui rău, iar Iov spune că el nu face parte din această fel de oameni.

Iov 26 este un capitol al încurajării. Când privești la puterea Domnului, vezi că el este puternic, a creat și stăpânește universul, e rege peste toți și îi judecă pe toți cei fac răul. Nimic nu se poate ascunde de el, nici oceanul, nici locuința morților. Iov știe că pământul plutește în spațiul vid, cosmic, și că nu se sprijinește pe nimic. Pe timpul său, alte civilizații credeau că pământul stă pe stâlpi, sau pe animale, el are o cunoaștere surprinzător de bună și incredibil de exactă. Observă norii și fizica și chimia lor, a atmosferei: apele călătoare ale norilor sunt legate prin forțe moleculare necunoscute și plutesc fără să se rupă. Prin puterea lui Dumnezeu se pornesc furtunile și prin puterea lui se liniștesc. Iov își închipuie, totuși, cerul ca fiind sprijinit pe stâlpi și vede o boltă între întuneric și lumină (atmosfera Pământului) – aici cunoștințele lui se aseamănă cu cele ale timpului său. Are dreptate din punct de vedere imagistic, dar științific nu toate detaliile sunt corecte: forma de boltă este corectă, atmosfera este un strat care desparte întunericul cosmic de lumina difuzată în interiorul atmosferei, dar nu există stâlpi vizibili care să o sprijine (deși anumite tipuri de nori par că au formă de stalpi cerești...; și ai putea spune că,

metaforic, există niște „stâlpi”, forțele gravitaționale implicate, presiunea aerului de dedesubt etc.). Mai jos se poate observa o fotografie din satelit, făcută în care se poate vedea atmosfera ca o boltă:

Și o alta, cu nori sub formă de stâlpi³:

În mod cu totul profund, în timp ce contemplă frumusețea naturii, Iov înțelege că Dumnezeu este și cel care aduce lumina spirituală și dreptatea și pedepsește șarpele răutății, pe Satan (aduce aminte de Apoc.12, unde Satan, înfățișat ca un balaur, este numit „șarpele din vechime”). Capitolul 26 ne arată încurajarea pe care atotputernicia lui Dumnezeu ți-o dă atunci când treci prin suferință.

³ R. Hamblin, *Extraordinary Clouds: Skies of the Unexpected from the Beautiful to the Bizarre*, Met Office, David & Charles, Newton Abbot, UK: 2009.

Iov 28 este capitolul în care se vede că succesul tehnologic al omului este depășit de nevoia de înțelepciune, de cunoaștere de Dumnezeu. Acest capitol seamănă cu un imn înălțat științei și priceperii omenești, curajului și ingeniozității umane. Mineritul, cercetarea adâncurilor, puterea de a răsturna și sfredeli munții, crearea de sisteme de irigații și spălare a minereului, șanțuri în stânci, cercetarea inimii vulcanilor, sunt în centrul argumentului că omul poate interveni în mod semnificativ în natură. Deși aceasta este privită cu admirație, totuși, Iov subliniază că nevoia cea mai mare este nevoia de înțelepciune.

Doar Dumnezeu este înțelept, iar sursa înțelepciunii este frica de Domnul (Iov 28.28). În contextul modern, știința și tehnologia au realizări remarcabile, medicina poate trata, opera și vindeca nenumărate afecțiuni, dar dincolo de toate aceste rezultate, în mijlocul suferinței înțelegi că secretul vieții stă în altceva: avem nevoie de înțelepciunea care ne apropie de Dumnezeu. Aceasta este cea mai de preț realizare a omului, mai de preț decât aurul și diamantele. Înainte de David și Solomon, Iov află același secret al vieții împlinite.

ULTIMUL RĂSPUNS AL LUI IOV (B), 29-31: BINECUVÂNTAREA ȘI STANDARDELE SFINTE

În a doua și ultima parte a răspunsului lui Iov către prietenii săi (29-31), Iov se gândește la trecutul său binecuvântat și îl regretă mult (Iov 29), apoi privește cu tristețe la prezentul plin de suferință (Iov 30), ca în cele din urmă, să își aducă aminte din nou de mărturia vieții sale din trecut (Iov 31), de cinstea și neprihănirea sa, și să îl întrebe pe Dumnezeu de ce a venit această nenorocire peste el? Din toate amintirile acestea, un veritabil flash-back cinematografic, răzbate un caracter frumos, sfânt, care ne invită să ne comparăm standardele noastre de curăție și dreptate cu standardele vieții lui Iov.

În capitolul 29, Iov își aduce aminte de respectul pe care îl primea altădată, când era sănătos și îndestulat, în putere. El descrie binecuvântarea sa ca venind de la Domnul, nu de la propriile lui puteri și

realizări. Fereastra aceasta delicată spre sufletul lui Iov ne arată că el prețuia prezența și lumina Domnului în viața sa, în primul rând, apoi prezența și bucuria familiei, belșugul de zi cu zi, respectul primit în viața socială între liderii cetății, oportunitățile de a face dreptate și recunoștința primită după aceea, oportunitățile de a-i ajuta pe cei lipsiți sau pe cei în fără putere, ocaziile de a ajuta cu sfatul și cu fapta și cu încurajarea, ocaziile de a asigura o conducere pricepută, care asigură succesul și atingerea țelurilor propuse.

Capitolul 30, aduce în prim plan prezentul, ziua de azi, care este mai slabă decât ziua de ieri, pentru Iov. Ceea ce îl îndurerează este disprețul pe care i-l arată tinerii și cei de la marginea societății. Tocmai ei, cei pe care îi ajuta altă dată, îl batjocoresc. Descrierea celor săraci din timpul lui Iov este cutremurătoare. Este posibil să fie vorba și de oameni degenerați, sau extrem de bolnavi (30.1-14). Iov se vede înconjurat de moarte, de întuneric și de singurătate (31.15-19; 26-31); simte că Dumnezeu este departe și nu îi răspunde (31.20-25). Iov declară că avea cu totul alte așteptări: „Mă așteptam la fericire, și când colo, nenorocirea a venit peste mine; trăgeam nădejde de lumină, și când colo, a venit întunericul” (Iov 30.26).

Capitolul 31 este capitolul standardelor morale înalte ale lui Iov (în relațiile cu ceilalți, cu sexul opus, cu angajații, cu săracii, cu orfanii, cu bogățiile, cu religiile idolatre, cu străinii, cu partenerii de afaceri, în construirea imaginii publice, cu justiția etc.). Totuși, merită să ne aduce aminte și de vorba mântuitorului Isus „Tot așa și voi, după ce veți face tot ce vi s-a poruncit, să ziceți: Suntem niște robi netrebnici, am făcut ce eram datori să facem.” (Luca 17.10). Iov este cel mai aspru judecator al său, dacă nu ar fi fost drept el acceptă să treacă prin multe și aspre pedepse.

7. Elihu: adevărul cu politețe și principii corecte, 32-37

Iov 32-34, ELIHU DESPRE DREPTATEA ȘI BUNĂTATEA DOMNULUI

Elihu, a tăcut până acum, fiind cel mai tânăr. Intervenția lui însă este, din multe puncte de vedere, o surpriză. El se simte cuprins de revoltă la vederea acuzațiilor nedrepte și la auzirea dezvinovățirii extreme a lui Iov. Așadar, el începe să îi mustre pe toți: să le arate celorlalți de ce Iov nu este vinovat, pe deoparte, și că nu trebuie să fie intimidăți de înțelepciunea și inteligența lui Iov, dar și să îi arate lui Iov că nu face bine când își împinge apărarea la extrem, acuzându-l pe Dumnezeu că îi trimite suferințe fără să merite.

Elihu este extraordinar de echilibrat în judecățile sale, îl muștră pe Iov, dar cu atenție, fără să îl acuze pe nedrept, îi spune să fie conștient de propriile slăbiciuni, dar nu îl acuză de nedreptăți. Are nădejde în binecuvântările Domnului, privește și pe pământ, la realitatea istorică, și la cer, la viitor, la eternitate. El chiar îl mângăie pe Iov în durerile sale și îl încurajează să aștepte binecuvântările Domnului. Elihu este un fel de al doilea Iov, un Iov la tinerete, și este remarcabil că Dumnezeu nu îl critică la sfârșit și nu îl pune să aducă nici un fel de jertfă pentru teologie greșită și atitudine nepotrivită, cum îi va pune pe ceilalți trei.

Intervenția lui Elihu este plină de cuvinte înțelepte, de proverbe, de exemplu, 32.9. „Nu vârsta aduce înțelepciunea, nu bătrânețea te face în stare să judeci”; sau 33.14. „Dumnezeu vorbește însă, când într-un fel, când într-altul, dar omul nu ia seama”, ceea ce arată că este un om de valoare.

Chiar și tinerii pot avea o înțelegere bună a lucrărilor lui Dumnezeu. Elihu poate fi recomandat din plin în ce privește politețea, respectul, claritatea și corectitudinea gândirii, principialitatea (Iov 32.22: „nu știu să lingușesc”).

În Iov 33, Elihu arată că Dumnezeu este suveran, nu este obligat să dea socoteală nimănui, deși este drept – gândul acesta îl va relua chiar Domnul mai târziu: 33.12, „Îți voi răspunde că aici n-ai dreptate, căci Dumnezeu

este mai mare decât omul. 13. Vrei dar să te cerți cu El, pentru că nu dă socoteală fiecăruia de faptele Lui?”

Elihu arată apoi că nu suntem singuri într-o mare a tăcerii divine, ci Dumnezeu a găsit cu cale să ne vorbească în numeroase feluri și își comunică voia. Aceasta este o încurajare importantă, cu atât mai mult cu cât știm că Dumnezeu ne vorbește prin Biblie. Domnul este bun și acceptă mijlocirea pentru cei păcătoși, pentru cei bolnavi. Cartea Iov are câteva lucruri importante de spus despre îngeri, în particular, ei sunt mijlocitori și slujitori pentru oameni, din partea lui Dumnezeu, 33.23, „Dar dacă se găsește un înger mijlocitor pentru el, unul din miile acelea care vestesc omului calea pe care trebuie s-o urmeze, 24. Dumnezeu Se îndură de el și zice îngerului: Izbăvește-l, ca să nu se coboare în groapă; am găsit un preț de răscumpărare pentru el!”

Ca obiecție față de plângerile lui Iov, în capitolul 34, Elihu arată că Domnul este întotdeauna drept și nu încalcă dreptatea. El conduce cu principialitate, de bunăvoie, lumea pe care a creat-o, și nimeni nu i-a încredințat conducerea aceasta, ci și și-a asumat-o singur în calitate de Creator (cu alte cuvinte, nimeni nu îi poate cere socoteală).

Domnul domnește prin dreptate și nu arată parțialitate sau favoritisme. El știe totul despre oricine și îi judecă pe toți, popoare sau persoane. Ideea de dreptate a lui Dumnezeu este alta decât a oamenilor, el are planurile lui și pedepsele lui. În consecință, Iov nu are dreptate să spună că Dumnezeu nu îl aude, sau îi trece cu vederea plângerile, sau că Dumnul este neatent și nu folosește la nimic dacă ești drept, pentru că El nu ar răsplăti dreptatea și cinstea. Iov a vorbit cu durere și s-a referit strict la suferința sa, dar Elihu îi arată, deși și Iov știa, că Dumnezeu este drept și bun și atent, chiar dacă nu acționează așa cum ne-am aștepta. De aici vine un curaj enorm pentru a trece cu bine prin greutățile vieții.

Iov 35-37, ELIHU DESPRE CREDINCIOȘIA ȘI PUTEREA DOMNULUI

Elihu pune lucrurile într-o perspectivă mai corectă, chiar înainte de discursul lui Dumnezeu. El răspunde că are rost să fii drept și corect, chiar dacă s-ar părea că lui Dumnezeu nu îi pasă. Dreptatea și cinstea noastră folosesc celor din jur, iar în cele din urmă Dumnezeu însuși ține cont de tot ce facem, și va face dreptate (35.7-8, 36.5-6). Un creștin nu poate fi detașat de ceea ce se întâmplă în jurul lui, în societate. Creștinii trebuie să fie activi social, ca să intervină pentru cei nedreptățiți și fără ajutor, ca să încurajeze dreptatea, generozitatea, asistența în necazuri și suferințe (inclusiv, medical).

Domnul știe să dea răsplătiri veșnice celor drepti, și Domnul îi învață pe toți cu dreptate, dându-le șansa îndreptării și a pocăinței (36.7-14). Chiar suferința poate fi un mijloc de atenționare și de îndreptare, 36.15 „Dar Dumnezeu scapă pe cel nenorocit prin nenorocirea lui, și prin suferință îl înștiințează. 16. Și pe tine te va scoate din strâmtorare, ca să te pună la loc larg, în slobozenie deplină, și masa ta va fi încărcată cu bucate gustoase.”

Avertizarea lui Elihu pentru Iov este să nu se lase doborât de rău și de deznădejde, caci suferința te îndeamnă la rău și la blasfemie. ((36.15-21; Iov deja luase această atitudine, dar suferința îi îngreuna inima foarte tare așa încât uneori gândea la limita extremă a respectului față de Dumnezeu).

Puterea cea mare a Domnului, vizibilă în toată creația și în toate acțiunile lui sunt vrednice de laudă: puterea și faptele sale cele mari (36.22-25), veșnicia (36.26), puterea în natură (36.27-33, ploaia, furtuna, fulgerul, tunetul, lumina, cf. și 37.1-5, 37.9-13). El și-a pus pecetea creației pe om (37.7), a creat animalele (37.8), susține norii și atmosfera (37.14-16), vânturile și termoreglarea (37.17), întândirea cerurilor asemănite cu o cupolă (37.18-20).

Ultimele cuvinte ale lui Elihu sunt pline de speranță, o încurajare deplină (37.21, „Acum, firește, nu putem vedea lumina soarelui care strălucește în dosul norilor, dar va trece un vânt și-l va curăța”). Concluzia lui este un adevărat verset de aur al cărții Iov: 37.23-24: „Pe Cel

Atotputernic nu-L putem ajunge, căci este mare în tărie, dar dreptul și dreptatea deplină El nu le frânge. De aceea oamenii trebuie să se teamă de El; El nu-și îndreaptă privirile spre cei ce se cred înțelepți.”

8. Dreptatea, puterea și autoritatea regală ale lui Dumnezeu, Iov 38-41

Domnul începe, în final, să îi dea un răspuns lui Iov, în urma plângerilor lui. Răspunsul în sine acoperă capitolele 38-41 și se extinde în 42, ultimul capitol, unde sunt și concluziile cărții.

Faptul că Dumnezeu îi răspunde lui Iov este în sinea lui, uimitor. De puține ori se găsește o astfel de intervenție în Biblie. Dumnezeu a mai stat de vorbă direct cu Adam și Eva, cu Cain și Abel, cu Enoch, cu Noe, cu Avraam, cu Moise, cu Ilie, cu Isus, cu Pavel. Iov se află într-un grup foarte select. Nu se dau detalii și nici prezentări ale unor scene sau hotărâri din ceruri, ci pur și simplu, Domnul decide să îi dea un răspuns lui Iov, din mijlocul furtunii. Apariția sa este surprinzătoare, iar furtuna este intimidantă. Totuși, în introducerea răspunsului său, Dumnezeu îi vorbește și aspru, dar și cu drag lui Iov. 38.1-3: îl întreabă cine este, îl acuză că îi

întuneacă sau îi acoperă planurile (LXX: *krypto*, a ascunde, a acoperi, acțiune opusă revelării, *apocalypso*), și îi poruncește să încingă și să stea în picioare ca un bărbat, ca să răspundă el acum, Iov, la interpelările lui Dumnezeu, ba chiar să fie el profesorul lui Dumnezeu.

Din punctul de vedere al lui Iov, este prima dată după mult timp când, la porunca divină, el poate și trebuie să stea în picioare, îmbrăcat și vindecat, ca un bărbat curajos, fiind chemat înaintea lui Dumnezeu, la o discuție cu Creatorul său. Domnul abilitază când interpelează.

Tema discuției dintre Dumnezeu și Iov (Dumnezeu vorbește, Iov doar ascultă, are o intervenție foarte scurtă, smerită, la final) include creația, fenomenele naturii (ploaie, vânt, zăpadă, îngheț, furtună etc.), viața animalelor (leu, cerb, corb, măgar, bivol, struț, cal, vultur), îndeplinirea dreptății pe pământ și judecarea celor nedrepti, etica. Argumentele lui Dumnezeu sunt copleșitoare și înviorătoare în același timp. Această paradă de cunoștințe și realități uimitoare prin armonie și complexitate are o țintă bine precizată: dacă Dumnezeu a creat atâtea lucruri în Univers, frumoase, uriașe, fără egal, sau mici, pământene, dar uimitoare și complexe, complet în afara controlului omenesc, și dacă le ține în funcțiune fără greșală, cum să nu fie el interesat de dreptate, cum și-ar permite el să disprețuiască viața unui om? Iar dacă Iov nu cunoaște bine înțelepciunea lui Dumnezeu arătată în lucrurile vizibile, cum de judecă el înțelepciunea lui Dumnezeu prezentă în lucrurile invizibile, cu privire la dreptate, la viitor, sau la binecuvântările cerești?

38.4-38, ARGUMENTELE MĂREȚIEI DIVINE ȘI CREAȚIA UNIVERSULUI ȘI A PĂMÂNTULUI

Pe scurt, Dumnezeu recapitulează mai întâi principalele evenimente ale creației. Cartea Iov este foarte probabil concepută (scrisă?) înainte de scrierea Genezei, deci avem parte de informații mai vechi decât cele date de Moise, în Geneza (Iov 38.4-28; în cartea Iov Dumnezeu este numit atât Iahveh, numele cu care se prezintă Dumnezeu lui Moise la rugul aprins, cât și Elohim, Eloah, numele din Geneza 1). Domnul însuși spune că El a

întemeiat pământul, cu pricepere și știință (măsuri, dimensiuni fizice, plasare etc.) iar stelele dimineții și fiii lui Dumnezeu (îngerii) strigau de veselie în momentul creației (o interesantă anterioritate, îngerii și stelele înaintea pământului, cf. Gen.1.1, cerurile și pământul; ne putem închipui un cor de armonii cosmice, uimitoare). Marea primește limite de la apariția ei și este învelită cu nori și cu scutece de întuneric (foarte poetic), are hotare și porți (aceste informații corespund cu evenimentele din primele trei zile ale creației, Iov 38.1-11, Gen. 1.1-13).

Domnul continuă cu informații și întrebări despre izvoarele mării, despre fundul oceanelor (16), despre întinderea pământului (18). despre lumină și întuneric, sursa lor, manifestările lor (19-20, 24), despre dimineată, zori și pedeapsirea celor nedrepti (12-15), despre moarte și porțile ei (17), zăpadă, grindină ploaie, nori și furtună (22-23, 25-30, 34-38, miracolul apei are un loc de seamă în cartea Iov), stele și constelații (31-33, apare noțiunea de zodiac și nume de constelații, Pleiadele, Orion, Ursa mare). În general, întrebările Domnului îl vizează direct pe Iov: știi tu, ai înțeles tu, ai poruncit tu, ai dat tu indicații, te-au ascultat ele pe tine, ai ajuns to acolo, poți tu etc. Atotputernicia lui Dumnezeu este copleșitoare.

Pledoaria lui Dumnezeu este un fel lecție de științele naturii și despre relația specială Creator-creație, cu ecouri etice multiple.

Răspunsul pe care ar putea să îl dea Iov este doar „nu pot ce poți tu, nu știu ce știi tu, nu am făcut ce ai făcut tu”. Dumnezeu este măreț, fiind puternic, bun și drept, și de aceea te poți încrede în El.

38.39-39.30, ARGUMENTELE MĂREȚIEI DIVINE ȘI VIAȚA ANIMALELOR

Lecția din capitolul 39 se referă la viața animalelor, de obicei sălbatice (leu, cerb, corb, măgar, bivol, struț, uliu, vultur, hipopotam, leviatan; ultimele două apar în cap. 40 și 41), dar și domestice (cal). Este extrem de interesant că animalele sunt discutate atât în ce privește crearea lor și grija continuă a lui Dumnezeu față de ele (culcuș, înțelepciune dată lor – lipsă de înțelepciune, hrană, naștere și dezvoltare etc.), cât și în permanență în

legătură cu puii lor (naștere, creștere, hrană, educație). Dumnezeu îi comunică lui Iov că el are în vedere toată creația și se îngrijește de toate detaliile existenței: cum ar putea să nu vadă ce i se întâmplă lui Iov, lui și familiei lui, soției și copiilor lui? Secțiunea aceasta, Iov 38-39, aduce aminte de cuvintele mântuitorului Isus în Matei 6.25-34.

Iov a fost făcut lecție pentru noi. Unii se tem ca nu cumva și noi să fim trecuți prin suferință ca lecție pentru alții, ca Iov. Totuși, Domnul nu repetă aceste lucruri în istorie, iar acum este timpul harului, datorită mântuirii aduse de Hristos. Iar Iov era un om deosebit de tare sufletește, de aceea și Dumnezeu se mândrea cu el. Dumnezeu nu încearcă pe nimeni dincolo de puterile omenești. Este bine să ne aducem aminte de 1 Corinteni 10.13: „Nu v-a ajuns nicio ispită care să nu fi fost potrivită cu puterea omenească. Și Dumnezeu, care este credincios, nu va îngădui să fiți ispitiți peste puterile voastre; ci, împreună cu ispita, a pregătit și mijlocul să ieșiți din ea, ca s-o puteți răbda.”

Ar merita făcută o listă cu toate animalele de care vorbește Dumnezeu, iar apoi să scrii ce învățăm de la fiecare, din viața și puterea și performanțele lor, cum le îngrijește Dumnezeu pe fiecare, cu tot cu puii lor, și cum se îngrijește el și de noi, prin comparație.

40-41, DOUĂ EXEMPLE EXTREME: BEHEMOT ȘI LEVIATANUL, ȘI MĂREȚIA LUI DUMNEZEU.

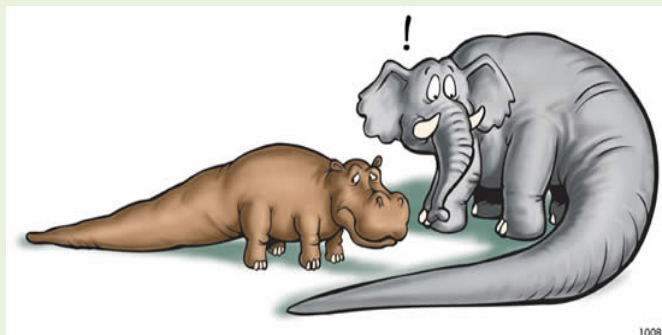
După capitolele 38-39, Domnul face o pauză în argument și deschide o discuție interesantă cu Iov, în 40.1-14. Mai întâi îl întreabă dacă dorește să-i răspundă sau să-l corecteze. Iov, 40.3-5, recunoaște că este mic în comparație cu Dumnezeu, că a avut ceva de spus, dar nu vrea să mai adauge nimic. S-ar părea că Iov ar dori să își susțină pe mai departe cauza, dar nu îndrăznește din cauza micimii sale. De aceea, Domnul îi răspunde într-un mod deosebit în 40.6-14, după care își continuă seria de exemple ale puterii sale, luate din lumea animalelor (hipopotamul și leviatanul, 40.15-41.34). În răspunsul său special, Domnul reia cuvintele din 38.1 (încinge-te ca un viteaz etc.), tot din mijlocul furtunii, și îl întreabă, mai

departe, un pic ironic, dacă dreptatea lui Iov este mai tare decât dreptatea lui Dumnezeu (40.8) și dacă puterea fizică a lui Iov poate duce la îndeplinire planurile dreptății lui Iov, pedepsirea celor răi și răsplătirea celor buni, așa cum poate, de fapt, Dumnezeu în dreptatea sa (40.9-14). Cu alte cuvinte două lucruri sunt necesare pentru a asigura justiția în univers și biruința binelui asupra răului, în mod glorios și complet: principii etice înalte și autoritate morală, pe deoparte, și putere efectivă, în creație și justiție, pentru implementarea judecăților, pe de alta. Dumnezeu le are pe amândouă, în timp ce omul, are deficiențe în ambele, dar mai ales în cea de-a doua privință.

Dumnezeu își continuă apoi seria exemplurilor de putere în creație, cu încă două ilustrații din seria animalelor, behemoth și leviatan, incorect traduse, uneori, ca hipopotam și balenă. Behemoth (40.15-24) este un animal de uscat și de râu sau mlaștină, ierbivor ca vitele, poate să ajungă și în munți pentru hrană, dar se adapă la Iordan... are coada ca un cedru de groasă, este relativ blând și jucăuș – cu celelalte animale de pe câmp, are un corn ascuțit („suliță”), oase mari ca țevile etc. Cel mai apropiat ar fi un dinosaur ierbivor, ca cel în imaginea de mai jos:

De vreme ce Dumnezeu se referă la astfel de animale, înseamnă că aceste ființe încă mai trăiau pe timpul lui Iov, iar Iov a trăit destul de aproape de potop. De fapt, mai înseamnă și că Noe a luat în corabie și pui de diverși dinosauri, ierbivori sau nu, care pentru un timp s-au dezvoltat și s-au înmulțit pe pământ. Este greu de închipuit că hipopotamul și elefantul ar putea fi descriși ca având „o coadă groasă ca un cedru”.

O dovadă interesantă a supraviețuirii unor reptile mari, pentru un timp după potop, ar fi faptul că la poarta Iștar din Babilonul vechi, apare reprezentată o ființă ciudată, Sîrrush, care era asociată cu zeul Bel, și care se pare că era un animal care încă mai exista în Mesopotamia, cu aproape 1000 de ani înainte de Hristos, un fel de reptilă înaltă, un dinosaur (o altă variantă ar fi că acest animal este unul fantastic, pus pe ziduri ca să înspăimânte pe vizitatorii palatului regal):

În continuare, capitolul 41 vorbește despre leviatan, un animal de apă uriaș, asemănător cu crocodilul sau, poate, cu balena, în mod expres fioros, neprietenos, imposibil de îmblânzit sau de stăpânit, extrem de periculos pentru om:

Este posibil ca acest leviatan să fi fost o reptilă marină de mari dimensiuni, mai mare chiar și decât o balenă. În lumea de astăzi doar crocodilii uriași sau dragonul de Komodo ar putea fi o ilustrație potrivită, dar mult mai palidă decât descrierea biblică.

Dumnezeu spune despre leviatan că nu îl poți lega, nu îți pot distra familia cu el, nu te va ruga nimic niciodată, nu se face comerț cu el, nu e cazul să încerci să îl prinzi – pentru că o să fii dezamăgit și nu știi dacă te mai întorci viu de la vânătoare, are corpul acoperit cu solzi tari, scoate flăcări pe gură, are țepi pe pânțe etc., într-un cuvânt, e formidabil de

periculos. „Este făcut să nu se teamă de nimic”, zice Domnul (41.33). Concluzia ar fi că numai Dumnezeu îl poate stăpâni și supune. Am putea să ne aducem aminte că Satana este descris în Apocalipsa 12 ca un balaur. Este posibil ca Dumnezeu să facă o aluzie că acest animal teribil ar putea fi o metaforă pentru răutatea Satanei și ticăloșia răului în lume, care nu este agreabilă și nu este subjubilă, decât de Dumnezeu însuși, ori cel mult, în numele lui Dumnezeu. În același timp, de vreme ce acest animal este făcut să fie „regele animalelor” (40.34), este posibil ca leviatanul să fie și o metaforă pentru Dumnezeu pentru că în 40.10-11 spune așa, „Nimeni nu este atât de îndrăzneț ca să-l întărească. Cine Mi s-ar împotrivi în față? Cui sunt dator, ca să-i plătesc? Sub cer totul este al Meu.” Este foarte clar că prin aceste exemple Dumnezeu îi spune lui Iov că Nimeni nu este mai puternic decât Dumnezeu, că el este drept și că el cunoaște totul și că el este singurul în stare să pedepsească pe cei nedreți și să răsplătească pe cei buni, este singurul caruia nu i se poate cere socoteală, singurul care nu poate fi supus de nimeni, nici certat de cineva. El este creatorul gigantic și atotputernic al Universului, care însă, în ciuda puterii sale fără egal, nu este nedrept, ci iubitor și drept.

9 Ultimele replici: Răsplătirea și responsabilitatea neprihănirii (42)

Concluzia lui Iov, în urma acestei a doua părți a răspunsului lui Dumnezeu, este pe măsură: el recunoaște smerit măreția și puterea și înțelepciunea fără egal a Domnului, 42.1-2. De fapt, răspunsul lui Dumnezeu se încheie cu un dialog scurt și rezumat, între Dumnezeu și Iov, în care parcă se folosesc doar cuvintele cheie din 38-41: Iov (1-2), Dumnezeu (3a), Iov (3b), Dumnezeu (4), Iov (5-6). Iov recunoaște că a vorbit fără să înțeleagă minunile lui Dumnezeu, și că a primit acum o revelație care întrece tot ce a auzit și a învățat despre Dumnezeu („acum ochiul meu te-a văzut”). De aceea, el se pocăiește în smerenie adâncă. Practic, Iov cedează în două etape: la început pare să nu mai doască să dea vreo replică, dar crede că

are totuși dreptate, și doar în final, în Iov 42, spune pe față că se pocăiește profund și recunoaște că Dumnezeu este drept.

Ceea ce este uimitor este că Dumnezeu îi ceartă pe trei dintre prietenii lui Iov, anume pe Elifaz din Teman, Bildad din Șuah și Țofar din Naama. Se pare că ei, într-adevăr, au folosit o teologie greșită și nu i-au dat slavă cum trebuie lui Dumnezeu, nu au fost dreپți în ceea ce au spus despre Dumnezeu așa cum a fost Iov. Se pare că ei l-au reprezentat prea schematic pe Dumnezeu, în dreptatea sa, nu s-au referit deloc la nici un mijlocitor mesianic (etica lor era simplă, legată de relația om-Dumnezeu, fără înțelegerea nevoiei unui mântuitor), nu s-au referit la judecata finală și la lumea spirituală (nu aveau perspectivă eschatologică – totul era aici și acum), nu au înțeles planul lui Dumnezeu cu oamenii (crearea lor după chipul lui Dumnezeu și ce implică aceasta, că Dumnezeu se mândrește cu oamenii și are planuri mari cu ei), și l-au nedreptățit în mod grav pe Iov, neluând deloc în considerare cinstea lui, protestele lui îndreptățite, neprihănirea lui.

Pe deoparte, ei l-au reprezentat schematic pe Dumnezeu, nu au înțeles că el a creat lumea bună, ca să fie perfectă, ci au presupus că totul este imperfect, pe de alta, ei au disprețuit omul ca ființă, numindu-l „vierme”, evident inferior îngerilor, în timp ce, chiar și în suferință, omul este făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, iar Dumnezeu nu l-a creat ca să fie de disprețuit. Din punct de vedere etic, ei și-au permis să-l lovească pe Iov, prin cuvântările lor, fără să aibă dreptate. Nu este permis să lovești pe cel suferind, fără să fii atent la ce spune, disprețuindu-l doar ca să îl vezi zdrobit și supus, nu este permis să îl acuzi pe nedrept, neacceptând că nu noi, ci Dumnezeu știe toate tainele vieții. Și nu este permis să faci nedreptăți în numele măreției lui Dumnezeu care trebuie respectată.

Aici este o lecție foarte importantă: cine încearcă să îi dea slavă lui Dumnezeu, dar nu este cinstit și corect în judecățile spuse, măcar atât cât permite mintea omenească să fii, nu îi aduce onoare lui Dumnezeu. Nu trebuie să judeci nemilos pe cel aflat în suferință, pentru că nu știi toate

fațetele realității. Este groaznic, dacă ne gândim cum oamenii se judecă unii pe alții. Mai bine să recunoști că nu înțelegi toate lucrările lui Dumnezeu, decât să acuzi pe cei din jur cu nedreptate și să fii superficial. Mai bine să taci, decât să îl slăvești pe Dumnezeu într-un fel care nu recunoaște și asprimea, dar și bunătatea lui, și puterea, dar și dreptatea lui.

Oricum ar fi, cei trei acceptă mustrarea divină și îl roagă pe Iov, așa cum a spus Domnul, să aducă jertfe pentru ei (șapte viței și șapte berbeci), iar 40.9 spune că Dumnezeu a ascultat rugăciunea de iertare pe care Iov a făcut-o pentru acești trei oameni (aici se vede că omul lui Dumnezeu este întotdeauna generos, se roagă pentru adversarii săi și cere binecuvântare pentru ei, așa cum și Domnul Isus s-a rugat pe cruce pentru cei care îl răstigneau). Mărimea jertfei cerute de Dumnezeu spune și ea ceva: vinovăția celor trei era mare, iar ei nu erau niște oameni săraci (în Legea lui Moise se prevedea și jertfe mai ieftine, pentru cei săraci). Cu alte cuvinte, pentru cine are ochi să vadă, cei trei prieteni ai lui Iov erau niște oameni bogați, dar insensibili, gata să judece superficial și suficient de încăpățânați ca să nu se lase muștrați de Iov, în nici un fel. Doar la glasul lui Dumnezeu ei tac și se supun, fără alte comentarii.

Mai există o subliniere importantă de făcut: în 42.10, Domnul l-a binecuvântat din plin pe Iov și a adus fericirea în viața lui, de două ori mai mult, însă numai „după ce Iov s-a rugat pentru prietenii săi”. Refacerea și restaurarea unui credincios care a trecut prin greutăți nu vine, dacă nu știi să fii generos față de cei ce ți-au greșit. Să ne aducem aminte și de Rugăciunea Domnească („și ne iartă nouă greșelile noastre, după cum și noi îi iertăm pe greșiții noștri”).

Experiența lui Iov a avut un sfârșit fericit. Domnul i-a dat înapoi averea, prietenii, sărbătorile, familia. El și soția sa au mai avut șapte fii și trei fete, cărora li se dă și numele, ca dovadă a realității istorice a istorisirii, și despre care se spune că erau cele mai frumoase fete din toată regiunea. Cu alte cuvinte, binecuvântările Domnului sunt depline și el nu lasă să lipsească nimic din ele.

În mod surprinzător, deși și-a depășit toți contemporanii în credincioșie și sfințenie și dreptate, Iov moare (nu este răpit la cer ca Enoch sau ca Ilie), bucuros de viața pe care a avut-o și așteptând ziua învierii.

10. Considerații finale

Iov nu este un om oarecare. Dumnezeu ne dă o lecție importantă prin el, dar nu suntem toți la nivelul lui.

Dumnezeu vrea să laude cu omul acesta și îi reușește. Aproape că această laudă se poate extinde la omenire, în general, despre care Dumnezeu spune: Vor ajunge să fie ce am dorit și ce i-am creat să fie, cu adevărat, chipul meu și asemănarea mea în Univers. La inaugurarea podului de la Cernavodă, inginerul A. Saligny a fost foarte contestat. Ca să își arate încrederea deplină în ceea ce a construit, el a stat într-o barcă sub pod, la testul podului, când o garnitură întreagă de tren a traversat podul dintr-o parte în alta. A avut încredere că nu se va prăbuși, știa ce a construit. La fel și Dumnezeu, a avut încredere în ceea ce a pus în Iov, în caracterul și natura umană.

Satana și îngerii întunericului au căzut pentru mai puțin, și/au părăsit starea glorioasă pentru mândrie și din răzvrătire. Omul Iov, însă, lovit din toate părțile și ispitit, pus la încercare prin moartea celor dragi, prin pierderea averii și prin propria suferință, și prin părăsirea de către prieteni, a rezistat și nu a căzut în răzvrătire, ci i-a dat slavă lui Dumnezeu, deși a trecut prin frământări sufletești extreme. Iov este o mustrare profundă la adresa îngerilor care nu și-au păstrat demnitatea, la adresa răului din lume.

Așa cum se vede din carte, Dumnezeu stă de vorbă cu plăcere cu omul, nu cu Satana, și nici chiar cu îngerii, în ansamblu. L-a făcut pe om ca să îi fie partener de discuție și planuri, de caracter și de inteligență.

Dumnezeu știe că omului îi lipsesc două lucruri: știință și putere. L-a făcut în schimb în stare să fie înțelept și principial. Nu știm care va fi soarta omului mâine, dar Domnul îi va da puterile învierii, la venirea

Domnului Isus Hristos și o stare glorioasă, în unire cu Dumnezeu prin dragoste și prin mântuire.

În final, cartea Iov este o sărbătoare, o bucurie. Ce bine ar fi dacă am putea ajunge la a doua parte, finală, fără să trecem prin prima parte, suferința. Dar, atenție: și Hristos a fost făcut perfect prin ceea ce a suferit (Evrei 5.7. El este Acela care, în zilele vieții Sale pământești, aducând rugăciuni și cereri cu strigăte mari și cu lacrimi către Cel ce putea să-L izbăvească de la moarte, și fiind ascultat, din pricina evlaviei Lui, 8. măcar că era Fiu, a învățat să asculte prin lucrurile pe care le-a suferit. 9. Și, după ce a fost făcut desăvârșit, S-a făcut, pentru toți cei ce-L ascultă, urzitorul unei mântuiri veșnice”.

Partea 2: Calendar de studiu biblic

Studiul 1, 8 mai: Iov 1-2, 8, Dilemele încercărilor vieții (Ioan 9.1-3)

Capitolele 1-2 istorisesc necazul care a năvălit în viața lui Iov, iar capitolul 8, o intervenție a lui Bildad, rezumă destul de bine esența întrebărilor pe care și le puneau Iov și prietenii săi. **Printre aceste dileme se află următoarele: care este cauza suferinței? care este răsplata sfințeniei? dar a răutății? cum poți fi mântuit, iertat? ce se întâmplă după moarte?** În general, în Iov 1-2, se observă următoarele adevăruri:

1. Dumnezeu are sub control totul: lucruri, ființe, fenomene.
2. Dumnezeu vrea să se laude cu caracterul oamenilor credincioși.
3. Dumnezeu poate să accepte testarea credincioșilor ca să se vadă că în situații limită, ei rămân, totuși, credincioși.
4. Dumnezeu ia hotărâri responsabile, dar nu se simte dator să dea pe loc, oricui, toate explicațiile despre ceea ce se întâmplă.

În fața celor istorisite în aceste capitole ne-am putea întreba următoarele:

- a. Ce crezi tu despre necazurile din lume, vin ele ca pedeapsă a Domnului, ca testare a caracterului, ori sunt neutre moral?
- b. Care este reacția ta când cei din jur sunt cuprinși de nemulțumire, îl respecti pe Dumnezeu sau îți vine să vorbești aspru despre Creator?
- c. În ce fel știi să îți conduci tu familia în închinare și în consiliere, în general, și în mod special prin încercări și necazuri: veghezi asupra familiei, îi cerți cu asprime când greșesc, sau le vorbești cu convingere și dragoste despre credință și despre ascultare?
- d. Ce erori majore de credință există astăzi când este vorba de atitudinea față de sănătate, averi și succes (teologia prosperității)?
- e. Ce măsuri ai lua ca să te asiguri că ești un om matur în credință și ai o mărturie bună atunci când vei trece prin încercări?

Studiul 2, 15 mai: Iov 3, 9, 10: Statornicie lângă Domnul în încercări (Mc. 10.32-34; 1Cor. 10.13)

Iov este extrem de dezamăgit de încercările care s-au abatut asupra lui. Soția lui nu mai rezistă psihic, prietenii tac o săptămână atunci când îl văd, iar capitolul 3 începe cu o răbufnire și un blestem asupra zilei în care s-a născut. Iov își dorește moartea, ca să scape de toate (cap.3), și de fapt, n-o dorește (cap.10), ci ar vrea să stea de vorbă personal cu Marele Judecător.

Ce resurse ai pentru statornicie în credință, atunci când suferi?

1. Cum te lupți cu dezamăgirea atunci când treci prin necazuri sau eșecuri? Crezi că Dumnezeu este nedrept? Crezi că are un plan? Crezi că totul se poate întoarce spre binele tău, mai târziu?
2. Ce atitudine ai față de Dumnezeu când treci prin necazuri? Crezi că el îi părăsește pe oameni în problemele lor sau este lângă ei și le ascultă rugăciunile? Ce pasaje din Biblie ai putea să menționezi ca un ajutor în necaz, ce promisiuni ale Domnului? Fă o listă.
3. Ce părere ai despre viața ta, văzută ca un dar din partea lui Dumnezeu? Ai fost vreodată în situația de a spune că nu ai fi vrut să te naști? Crezi că a fost înțeleaptă această atitudine? Cum crezi că este bine să îți folosești, să îți planifici, să îți orientezi viața?
4. Uită-te la învățătura Domnului Isus despre moarte și necazuri. El spune că nu trebuie să te îngrijorezi de ce mănânci și ce bei, de haine, pentru că Dumnezeu are grijă de ai săi, și oricum, nu ai putea prin îngrijorare să îți lungеști viața nici cu o secundă (Matei 6.25-34). El spune să nu îți fie frică de cei care ucid trupul și după aceea nu mai pot face nimic, ci să îți fie frică de cel care poate pedepsi și trupul și sufletul.
5. Isus este mijlocitorul adevărat (1Tim.2.5-7). Cum crezi că mijlocește el la Tatăl pentru noi, când trecem prin încercări? I-ai mulțumit pentru această mijlocire?

**Studiul 3, 22 mai: Iov 4-7, Mângâie-l pe cel ce suferă
(Iov 7.17; Ps. 8.3-9, Evrei 2.6-10)**

Cuvântările lui Elifaz au devenit din ce în ce mai aspre față de Iov. Cum încearcă Elifaz să-l încurajeze pe Iov, în 4.4-5? În 4.5-11, el îi sugerează lui Iov că trebuie să fi păcătuit, pentru că Dumnezeu îi lovește așa doar pe cei păcătoși. Are Elifaz dreptate? Elifaz este, totuși, un om înțelept. Cu alte ocazii el pare să rezume bine destinul omului în 5.7, „Omul se naște să sufere așa cum scânteia se naște să zboare”? Crezi că are dreptate? În 5.8-18, el îi dă sfaturi bune lui Iov: merită să te încrezi în Dumnezeu (vezi și David, în 2 Sam. 24.12-14). **Oare cum trebuie să îl încurajăm pe cel aflat în suferință?**

În 5.19-27, Elifaz prezintă o imagine idilică a celui credincios, care seamănă un pic cu evanghelia prosperității. Ce părere ai, este așa sau nu? Iov simte că prietenii nu îl înțeleg și prietenia lor este înșelătoare ca un izvor sec. El se socotește nevinovat (6.1-7) și dorește să moară (6.8-9, 11-14), se simte trădat și acuzat pe nedrept (6.15-25). În capitolul 7 Iov meditează cu tristețe că viața i-a fost scurtată: „ce este omul, ca să îți pese atât de el...” (Iov. 7.7-8; întrebarea este citată în Ps. 8.3-4, Ps. 139 și Evr. 2.6-8). Iată câteva alte întrebări pentru meditație:

1. Cu ce fel de atitudine te apropii de cei în suferință? Ești politicos, dar nesincer, ești aspru – și direct? Arăți compasiune?
2. Ce părere ai despre dorința cuiva de a-și sfârși viața, atunci când este în suferință? Ce răspunsuri biblice ai? Cum ai putea să îl ajuți pe omul depresiv? Ai citit vreo carte pe acest subiect?
3. Crezi că omul credincios va avea parte doar de fericire și va fi scutit de încercări? De ce da, de ce nu? Merită, sau nu, să fii creștin?
4. Pot fi folosite viziunile personale ca argumente puternice în discuțiile teologice sau în sfătuirea cuiva în Biserică (4.12-21)?
5. Ce răspuns ai la întrebările din Iov 7.17-21?

**Studiul 4, 29 mai: Iov 11-12, Înțelege-l pe cel ce suferă
(Iov 11.13-14, 12.13-14)**

Capitolele 11-12 prezintă prima cuvântare a lui Țofar din Naama și începutul celui de al patrulea răspuns al lui Iov (12-14). Tiparul acestor discursuri începe să devină cunoscut: un prieten îl acuză și îl îndeamnă la pocăință pe Iov, îl ceartă că este mândru și răzvrătit, iar Iov îi răspunde că are și el înțelepciune, bun simț și pricepere, și că nu a greșit cu nimic. De aici și întrebarea lecției: **Cum să te asiguri că îl înțelegi pe cel ce trece prin suferință?** Cădem cumva și noi în capcanele prietenilor lui Iov, ascultăm, acuzăm aspru, îndemnăm la pocăință, suntem imaturi?

a. Elifaz ascultă, dar nu reține ce spune Iov, și nu îi răspunde punct cu punct. Îți ascuți tu interlocutorii cu atenție, ca să îi înțelegi?

b. Elifaz este gata să îl acuze pe nedrept pe Iov că spune vorbe deșarte, că este limbut, că zice „sunt drept” etc. Cum am putea să ne ferim de acuzații nedrepte, de atac la persoană, și să comunicăm muștrările cu gentilețe?

c. Elifaz și prietenii săi pierd din vedere că Iov ar putea ști mai multe decât ei. Când încurajezi pe cineva în suferință, nu fii tu însuși orgolios și nu îți disprețui interlocutorul: s-ar putea ca omul din fața ta să știe mai multe și să fie mai înțelept decât tine.

d. Prietenii lui Iov ar fi trebuit să fie maturi, să știe că încercările nu înseamnă mereu vinovăție, iar prosperitatea nu înseamnă mereu binecuvântare (vezi Iov 12.6). Ei cad la testul acesta. Care este poziția ta în această privință?

Iov ridică aici o problemă importantă: este Dumnezeu sursa binecuvântărilor dar și sursa suferinței? În Evrei 12 se spune că Domnul își disciplinează fiii. Dumnezeu nu îi necăjește bucuros pe oameni, Plângeri 3.31-40. Exod 4.11 întreabă: „Cine a făcut gura omului? Și cine face pe om mut sau surd, cu vedere sau orb? Oare nu Eu, Domnul?” Ce rol au atunci medicina, tratamentele? Cum se poate înțelege aici suveranitatea divină?

Studiul 5, 5 iunie: Iov 13-14, Păstrează nădejdea învierii
(Iov 13.8-9, 14.13-14)

Capitolele 13-14 cuprind sfârșitul celui de al patrulea răspuns al lui Iov. El recunoaște măreția lui Dumnezeu în toate lucrurile, așa cum îl sfătuiau prietenii săi, dar le reproșează că îl acuză în fără temei. Ceea ce este nou aici este că **Iov începe să se gândească la ce se întâmplă după moarte, la posibilitatea învierii.**

Iov atrage atenția că unii credincioși îl reprezintă greșit pe Dumnezeu, în dorința de a-i câștiga favorurile. Este posibil, deci, ca să îl prezentăm în mod fals pe Dumnezeu și dreptatea sa, și să fim mai aspri decât el în judecățile noastre față de alți oameni. În suferință, oamenii au nevoie de dragostea și îndurarea noastră, nu de ideologii pretențioase.

Capitolul 14 începe cu un proverb ajuns clasic: „Omul născut din femeie are viața scurtă, dar plină de necazuri. Se naște și e tăiat ca o floare; fuge și piere ca o umbră.” (14.1-2). Cu aceste vorbe, Iov începe să mediteze despre viață și moarte, comparând viața omului cu diferite obiecte din natură (copaci căzuți, munți răsturnați, alunecați, stânci roase de ape, ape secate de secetă, 14.7-10). Ca să înțelegem soarta omului, așa cum ne-o revelează Dumnezeu, trebuie să citim toate cărțile Scripturii, atât Vechiul Testament, cât și Noul Testament, căci imaginile din natură nu sunt suficiente ((cf. 1 Tes. 4, 1 Cor.15, despre înviere). De asemenea, ar trebui să fie clar că Dumnezeu a revelat treptat destinul omului și lucrarea sa de mântuire, nu dintr-odată. Încearcă să răspunzi la următoarele întrebări:

1. Cum îl descrii tu pe Dumnezeu altora, aspru sau drept și iubitor?
2. Cum îți arăți simpatia față de cei în suferință, îi ajuți să înțeleagă nădejdea în înviere și în puterea lui Dumnezeu?
3. Ai o înțelegere clară a sufletului și a trupului, bazată pe o corectă interpretare a Scripturii, sau ești influențat de diverși interpreți târzii din diverse culte și biserici, și nu de învățătura Bibliei și de mărturia Bisericii primare?

**Studiul 6, 12 iunie: Iov 15-17, 18-19, Acceptă judecata divină
(Iov 15.4-5, 16.19-20, 19.25)**

Elifaz din Teman (15), Iov (16-17), Bildad din Șuah (18) și Iov (19), iau cuvântul pe rând despre mângâiere în suferință, despre dreptate, despre judecată, iar discuția devine tensionată, deoarece încep să se acuze reciproc de lipsă de respect și dispreț.

Conform lui Elifaz, Iov își merită soarta, pentru că este la fel ca alți oameni bogați, păcătoși, nedrepti, vicleni și cruzi. Bildad din Șuah îi face și el observații dure, acuzându-l că le vorbește disprețuitor. Astfel de acuzații nu își au locul în controversele dintre frați (de felul: mă crezi prost? drept cine mă iei? tu ești lipsit de minte, nu eu! lasă că vă știu eu, etc.)? Iov îi numește „supărăcioși” (16.2, 2-6, vezi și 16.20). Tonul în consiliere și în dezbateri trebuie moderat cu grijă.

Iov trece printr-o adâncă tristețe și depresie, în suferința lui (se vede atacat de Dumnezeu ca o pradă de un leu, 16.8-11, 19.6, ca o țință, 16.12-14, ca o cetate asediată, 19.8-12). El simte că oamenii de lângă el îl disprețuiesc, 19.13-20. Viermii și mormântul sunt singurii care îl mai primesc și așteaptă, 17.13-16. Care sunt semnele unui om afectat de depresie? Cum poți să ajuți o astfel de persoană?

Iov știe că Dumnezeu cunoaște toate dificultățile vieții noastre și pune în cartea sa toate durerile și problemele noastre, Iov 19.23-29. Chiar și lacrimile, zice David în Ps. 56.8. **Tu ești important pentru Dumnezeu și merită să te încrezi în judecata dreaptă a lui Dumnezeu.**

Iov știe că vine ziua învierii și ziua judecății, și că îl va vedea pe Dumnezeu. Știe că Răscumpărătorul său e viu și că se va arăta pe pământ. El are perspectiva veșniciei. Se pare că tocmai aceasta este problema prietenilor Iov: în suferință, ei nu privesc la veșnicie și la înviere.

Ziua judecății este o realitate (vezi și Apoc. 3.5, Luca 12.8, Matei 10.32, și Pavel, 2Tim. 2.12). Creștinii nu vin la judecata faptelor, ci la judecata răsplătirii (Ioan 5.24, 2 Cor. 5.10). Ai această siguranță și încurajare?

Studiul 7, 19 iunie: Iov 20-21, Contează pe binecuvântările Domnului (Iov 21.13-19, 27.9, Psal. 73.16-20).

În Iov 20-21, Țofar și Iov discută despre soarta celor buni și a celor răi, pe cine binecuvintează Dumnezeu mai mult, și cum, și pe cine și când pedepsește Dumnezeu pe pământ, și cum. **Merită, atunci, să ceri și să aștepti binecuvântările Domnului? Ce înseamnă ele?**

Țofar este revoltat împotriva lui Iov și-i atrage atenția că cel rău este nimicit în chiar mijlocul belșugului (20.22), va pierde tot ce are mai scump, fiii lui vor fi uciși (20.10), și nu va mai rămânea cu nimic din tot câștigul lui. Revolta lui Țofar vrea să spună că Iov este vinovat, pentru că exact la fel a fost pedepsită și viața lui.

Pentru Iov, cel bogat și nedrept se bucură adesea și el de binecuvântări și crede că va avea mereu belșug, chiar dacă îl batjocorește pe Dumnezeu. Poate fi atunci binecuvântarea un semn al bunătății, dar și al judecății lui Dumnezeu? Dumnezeu dă ploaie peste toți, buni sau răi (Matei 5; Psal. 73).

Și cel drept și cel nedrept mor la fel, spune Iov în 21.23-26. Vezi și Eclesiastul 3.21. Și istorisirea lui Isus despre omul bogat și Lazăr spune ceva asemănător (Luca 16.19-31), dar se vede că răsplătirea din cer face diferențierea. **Ce contează mai mult, binecuvântările sau relația personală cu Dumnezeu, încercările sau călăuzirea și prezența Domnului în încercări, care sunt semnele adevărate ale binecuvântării?**

Desigur, toți dorim harul lui Dumnezeu peste noi și binecuvântări, iar Domnul ne dă multe daruri. Totuși, mai importantă este relația cu el. Bogăția cuiva nu este neapărat un semn că Dumnezeu îl răsplătește în mod deosebit, Dumnezeu dă daruri, dar unele pot duce la judecarea omului.

Privește la felul în care Iov observă vanitatea oamenilor din timpul său. Oamenii sunt gata să își cosmetizeze și viața și moartea prin procesiuni fastuoase, mausolee mărețe, gărzi speciale la mormânt, mese de comemorare. Unde este smerenia și lauda adusă Domnului pentru viață și pentru darul mântuirii?

Studiul 8, 26 iunie: Iov 22-25, Încrede-te în mijlocitorul adevărat (Iov 22.4-5, 23.3-11, vezi și Deut. 30.11-12, Rom. 10.6-8, 2Tim.2.5-6, 1 Ioan 1.7-10)

Textul lecției este ca un sendviș: în capitolele 22 și 25, Elifaz și Bildad aduc acuzații aspre lui Iov, iar în 23-24, la mijloc, Iov se apără. Elifaz, în mod special, este virulent: el îl acuză pe Iov de asuprire, nelegiuire, de răzvrătire față de Dumnezeu. Acest portret nu se potrivește deloc cu ceea ce știm despre Iov de la începutul cărții. Atunci, de unde atâta amărăciune de la un prieten? Este antipatie sau superficialitate sau dușmănie?

Finalul pare bun (22.21-30), pentru că încurajează la ascultare de Domnul și la așteptarea răsplătirii Domnului. Bildad are un răspuns mult mai scurt și mai echilibrat, îl vede pe Dumnezeu ca Domn atotputernic și îl avertizează cu delicatețe pe Iov că nu poate fi nevinovat, de vreme ce este trecut prin atâta suferință.

Iov, în capitolul 23, își arată nădejdea într-un mijlocitor drept și în judecata Marelui Judecător (23.7-8; vezi Rom.5.7-8 și 1Tim.2.5). Ar fi dorit, poate, ca și prietenii săi să mijlocească pentru el. În suferința sa Iov începe să străvadă lucrarea lui Mesia care este mijlocitorul cel adevărat, singurul mijlocitor. Ar vrea să îl găsească pe Dumnezeu undeva și nu reușește (23.8-9; vezi și David în Psalmul 139.7-12, David a citit adesea din Iov). Nu întinericul îl ucide pe Iov, ci tăcerea Domnului.

În capitolul 24, Iov spune că alții sunt cei ce fac răul, nu el. Fă o listă a nedreptăților care afectau lumea din vremea lui Iov: există nedreptăți similare, azi? Ce fel de plan crezi că Domnul are pentru cei nedrepți?

Dacă Iov putea doar să spere în posibilitatea unei mijlociri cerești și aștepta judecata lui Dumnezeu, creștinii au o cunoaștere sigură că însuși Fiul lui Dumnezeu stă la dreapta Tatălui și mijlocește pentru noi, și că suntem socotiți neprihăniți prin jertfa lui Hristos. Lucrarea de mântuire a lui Isus, mijlocitorul lui Dumnezeu, ne este mult mai clară. Vestești această mântuire prietenilor tăi? Suntem, pentru alții, prieteni și mijlocitori adevărați prin evanghelie, prin rugăciune, prin ajutor?

Studiul 9, 3 iulie: Iov 26-28, Încrederea în puterea Domnului (Iov 28.28, Prov.1.7, Ecles.12.13-14).

În capitolele 26-31 avem ultimul răspuns al lui Iov. După acest răspuns, Elifaz, Bildad și Țofar încep să tacă. Doar Elihu va mai încerca o intervenție, mai târziu (32-37).

În prima parte a răspunsului său, din 26-28, Iov le arată prietenilor săi că știe mai multe decât ei despre puterea lui Dumnezeu în Univers și despre dreptatea lui, și că ne putem încrede în Dumnezeu. Capitolul 27 descrie soarta celui rău, iar Iov susține cu tărie că el nu este așa.

Mai întâi, în Iov 26, vedem că Dumnezeu este puternic, a creat și stăpânește Universul, este rege peste toți și îi judecă pe toți. Iov are o mulțime de cunoștințe științifice: știe că Pământul plutește în gol în spațiul cosmic. Observă norii și fizica și chimia lor: apele norilor sunt legate prin forțe moleculare și plutesc fără să se rupă. Prin puterea lui Dumnezeu se pornesc furtunile și se liniștesc. Iov își închipuie cerul ca fiind sprijinit pe stâlpi și vede atmosfera ca o boltă între întuneric și lumină (imagistic are dreptate, științific, nu). Iov înțelege că Dumnezeu este cel care aduce lumina spirituală și dreptatea și care îl pedepsește pe Satan, șarpele răutății. Cum credeți că era sau putea fi Iov încurajat în necazurile lui prin cunoașterea acestei puteri minunate a lui Dumnezeu?

Iov 27 arată cât de convins este Iov de nevinovăția sa. Dumnezeu nu va critica nicăieri, în carte, această convingere a lui Iov, ci doar faptul că începuse să creadă că dreptatea lui Dumnezeu este limitată.

Iov 28 este capitolul în care Iov descrie succesul tehnologic al omului din timpul său (explorări, minerit, irigații, modificare de relief) și arată că acesta este depășit de nevoia de înțelepciune, de cunoaștere de Dumnezeu. Nimeni nu știe unde este înțelepciune, doar Dumnezeu. El este înțelept, iar sursa înțelepciunii este frica de Domnul (28.28). Evaluează în ce fel, în lumea modernă progresul tehnic este mare, dar cea mai mare nevoie este nevoia de a-l cunoaște pe Domnul. Cum ai argumenta că așa stau lucrurile? Ai experimentat nevoia aceasta în mod personal?

Studiul 10, 10 iulie: Iov 29-31, Standardele neprihănirii (Iov 29.12-17, 30.15-16, 31.23)

În a doua și ultima parte a răspunsului său (29-31), Iov se gândește la trecutul său binecuvântat de altădată (Iov 29), apoi privește cu tristețe la prezentul plin de suferință (Iov 30), ca în cele din urmă, să își aducă aminte din nou de purtarea sa sfântă din trecut (Iov 31). Din toate aceste amintiri răzbate faptul că **Iov avea un caracter frumos, sfânt, care ne invită să ne comparăm standardele noastre de curăție și dreptate cu standardele lui Iov**. Ce calificativ ai primi în urma unei astfel de comparații?

În capitolul 29, Iov își aduce aminte de respectul pe care îl primea altădată, când era sănătos și îndestulat. El descrie binecuvântarea sa ca venind de la Domnul, nu de la propriile lui realizări. Privește la lucrurile pe care le prețuiește Iov: familia, sănătatea, prosperitatea, respectabilitatea socială, cariera profesională, posibilitatea de a se implica social activ și de a-i ajuta cu succes pe alții, inițiativele caritabile, recunoștința pentru ajutorul dat, posibilitatea de a fi un bun lider, autoritatea. Ce prețuiești tu cel mai mult? Care din ele sunt prezente și în viața ta?

Prezentul este mai slab decât ziua de ieri, pentru Iov în capitolul 30. Ceea ce îl îndurerează este disprețul pe care i-l arată tinerii și cei de la marginea societății, ei, cei pe care îi ajuta altă dată. Nerecunoștința aduce întristări adânci (30.1-14). Iov se vede ca înconjurat de moarte, de întuneric și de singurătate (31.15-31).

Iov are standarde morale foarte înalte (Iov 31, vezi și Luca 17.10): de puritate sufletească; de comunicare (adevăr); de cinste; în muncă și afaceri; de moralitate în familie și societate; în facere de bine (generozitate); în acte juridice și de guvernare; în viața religioasă; în asistență socială; în ospitalitate; în respectul ecologic pentru natură. Iov este cel mai aspru judecator al său. Observă ce fel de pedepse sau condamnări ar da celor care nu respectă aceste standarde, chiar și lui însuși.

Studiul 11, 17 iulie: Iov 32-34, Dreptatea și bunătatea Domnului (Iov 32.7-9, 33.12-13, 34.12-15)

Elihu, care a tăcut până acum, fiind mai tânăr (și nu se știe când a sosit și el la casa lui Iov), se simte cuprins de revoltă și începe să îi mustre pe toți, în 32-37. Îi muștră pe ceilalți prieteni că l-au acuzat degeaba pe Iov, nu au dovedit că e vinovat, iar la sfârșit au tăcut, lipsiți de argumente (32.11-16). În 32-35, se îndreaptă spre Iov, punct cu punct („tu ai zis...” etc.), fără lingușiri (32.22), cu politețe și cu drag, și îl muștră că își pierde încrederea în Dumnezeu. În 36-37, își spune propria părere.

Intervenția lui Elihu este plină de cuvinte înțelepte, de proverbe memorabile, cum ar fi 32.9. „Nu vârsta aduce înțelepciunea, nu bătrânețea te face în stare să judeci”; sau 33.14. „Dumnezeu vorbește însă, când într-un fel, când într-altul, dar omul nu ia seama”, ceea ce arată că este un om de valoare.

El subliniază că Dumnezeu este suveran, nu este obligat să dea socoteală nimănui (Iov 33.12-13). **Totuși, Dumnezeu își comunică voia sa către oameni, în multe feluri. Domnul este bun și acceptă mijlocirea pentru cei în suferință** (se referă la îngeri, 33.22-26, posibil și la Mesia cel divin, la Isus Hristos, în chip profetic). Ai putea să dai o mărturie despre felul în care Dumnezeu ți-a vorbit în mod special în viață, în vreo situație anume?

Domnul este bun (Iov 34). El conduce cu dreptate pentru că el a creat totul și dă viața (34.12-14). El știe totul și îi judecă pe toți, popoare sau persoane (această concepție globală a lui Elihu atrage atenția: ce crezi, se văd semne că Dumnezeu lucrează așa în istorie, și în prezent?).

Dacă Dumnezeu este bun, atunci și noi ar trebui să avem bunătate în judecăților noastre. Dacă Dumnezeu este bun și se îngrijește să comunice cu oamenii, cu atât mai mult, noi ar trebui să comunicăm bine ceea ce vrem să spunem, cu dragoste și respect de om și de adevăr. Dacă nu vârsta aduce înțelepciunea, cum am putea să devenim înțelepți? Aduce vârsta mai multă bunătate?

Studiul 12, 24 iulie: Iov 35-37, Credințioșia și puterea Domnului (Iov 35.6-7, 36.21-24, 37.21-23)

Elihu îl corectează pe Iov în dezamăgirea sa: are sens, totuși, să fii drept și corect, dreptatea și cinstea noastră folosesc celor din jur, iar în cele din urmă Dumnezeu însuși ține cont de tot ce facem (35.7-8, 36.5-6). În Iov 35.10-11, Elihu dă un motiv deosebit pentru mulțumire față de Dumnezeu: el le dă oamenilor mai multă inteligență decât animalelor (orice biolog poate confirma, fără să poată explica, saltul fenomenal al inteligenței de la animal la om; evoluționismul nu poate explica diferența).

Iov 36 este capitolul eticii și al psihologiei în suferință. Domnul știe să dea răsplătiri veșnice celor drepti și Domnul îi învață pe toți cu dreptate, dându-le o șansă de îndreptare și pocăință (36.7-14). Dacă un credincios suferă, Domnul îi vorbește prin necazuri și, cu siguranță, vine și ziua binecuvântării (36.15-16). Elihu îl avertizează pe Iov să nu se lase doborât de rău, caci suferința îndeamnă la rău și la blasfemie (36.15-21); nici să nu-și dorească moartea.

Domnul „judecă popoarele și dă belșug de hrană” (36.31). Puterea și faptele sale cele mari se văd în creație (36.22-25), în eternitate (36.26), în natură (36.27-33, în furtună, cf. și 37.1-5, 37.9-13). El și-a pus pecetea creației sale pe om (37.7), a creat animalele (37.8), susține norii și atmosfera (37.14-16, 18-20), vânturile (37.17).

Ultimele cuvinte ale lui Elihu sunt pline de speranță, Iov 37.21: „Acum, firește, nu putem vedea lumina soarelui care strălucește în dosul norilor, dar va trece un vânt și-l va curăța”. Concluzia este și ea un adevărat verset de aur: **37.23-24: „Pe Cel Atotputernic nu-L putem ajunge, căci este mare în tărie, dar dreptul și dreptatea deplină El nu le frânge. De aceea oamenii trebuie să se teamă de El; El nu-și îndreaptă privirile spre cei ce se cred înțelepți.”** Ce versete din Scriptură îți sunt dragi și te ajută să fii pozitiv în încercări, să te încrezi în credințioșia și puterea Domnului?

Studiul 13, 31 iulie: Iov 38-39, Răspunsul lui Dumnezeu: Încurajare prin măreția creației (Iov 38.2-4)

Domnul îi dă, în final, un răspuns lui Iov, de fapt, îl invită la un dialog care ține până în capitolul 42. Iov este invitat să se îmbrace, să stea în picioare și să răspundă ca un viteaz (a fost vindecat Iov chiar în momentul acela?).

Răspunsul lui Dumnezeu prezintă măreția lui așa cum se vede din creație, din fenomenele naturii, din viața animalelor, din îndeplinirea dreptății pe pământ și în cer (etica și teodiceea). Miezul răspunsului divin are două argumente: 1. Dacă Dumnezeu a creat atâtea lucruri frumoase, fără egal, uimitoare, și dacă le ține în funcțiune fără greșală, cum să nu fie el interesat de dreptate? 2. Dacă Iov nu cunoaște bine înțelepciunea divină din lucrurile vizibile, cum de judecă el înțelepciunea lui Dumnezeu prezentă în lucrurile invizibile sau necunoscute (cum ar fi cauzele suferințelor și necazurilor sale)?

Față de creația lui Dumnezeu, Iov poate zice doar așa: „eu nu pot ce poți tu, nu știu ce știi tu, nu am făcut ce ai făcut tu”. Dumnezeu este măreț, și din măreția lui se vede și caracterul său drept, în care te poți încrede. Ce anume te impresionează din felul în care Dumnezeu a creat lumea?

Fă o listă cu animalele la care se referă Dumnezeu în Iov 38-39 (leu, cerb, corb, măgar, bivol, struț, uliu, vultur, cal). În ce fel se îngrijește Dumnezeu de ele și de puii lor? Ce ne spune asta despre relația lui Dumnezeu cu oamenii credincioși și copiii lor, cu familia lor? Vezi și Matei 6.25-34.

Iar Iov era un om foarte puternic la suflet, unic, de aceea și Dumnezeu se mândrea cu el și a acceptat să îl pună la test. El nu încearcă așa pe oricine, nu toți suntem ca Iov... Este bine să ne aducem aminte de 1 Corinteni 10.13: „Nu v-a ajuns nicio ispită care să nu fi fost potrivită cu puterea omenească. Și Dumnezeu, care este credincios, nu va îngădui să fiți ispitiți peste puterile voastre; ci, împreună cu ispita, a pregătit și mijlocul să ieșiți din ea, ca s-o puteți răbda.”

Studiul 14, 7 august: Iov 40-41, Smerenie înaintea lui Dumnezeu (Iov 40.7-8, 40.12-14).

În Iov 40.1-14, Domnul face o pauză și îl întreabă pe Iov dacă dorește să-i răspundă. Iov se smerește și nu mai vrea să mai adauge nimic. În 40.6-14, Domnul îi spune că îi lipsesc câteva lucruri lui Iov: o cunoaștere deplină și o dreptate perfectă, apoi puterea de a duce la îndeplinire dreptatea perfectă, oriunde, pentru oricine. **Dumnezeu, de aceea, îi dă ca exemplu două animale impresionante care trăiau pe atunci, Behemot și Leviatan, ca să își sublinieze puterea deplină în natură, în tot Universul**

Behemot (40.15-24) este un animal de uscat și de râu, ierbivor, se hrănea pe pajiști la munte și se adăpa la Iordan... avea coada ca un cedru de groasă, oase mari ca țevile de aramă, era relativ blând; era, probabil, un dinosaur ierbivor uriaș. Nimic nu îl lua prin surprindere: „Dacă se întâmplă ca râul să iasă din matcă, el nu fuge: chiar de s-ar năpusti Iordanul în gâtlejul lui, el ar rămâne liniștit. Crezi că-l poți prinde lovindu-l în față?”. Și Dumnezeu este la fel. Puterea lui învinge orice și nu se supune nimănui, dar este abordabil, prietenos.

Leviatan este un animal de apă uriaș, asemănător cu crocodilul și cu balena, fioros, neprietenos, imposibil de îmblânzit, extrem de periculos – scotea flăcări, avea solzi impenetrabili (Iov 41). Este posibil ca acest leviatan să fi fost un fel de dragon, o reptilă marină uriașă „făcută să nu se teamă de nimic” (41.33), chiar „regele animalelor” (41.34). Este posibil ca Dumnezeu să facă o aluzie la răutatea Satanei, numit balaur și șarpele cel vechi (Apoc. 12). Este posibil, de asemenea, ca leviatanul să fie și o metaforă pentru Dumnezeu însuși pentru că în 40.10-11 scrie astfel „Nimeni nu este atât de îndrăzneț ca să-l întărească. Cine Mi s-ar împotrivi în față? Cui sunt dator, ca să-i plătesc? Sub cer totul este al Meu.”

Față de acest Dumnezeu suntem fără putere, dar ne bucurăm că în Hristos, Dumnezeu este pentru noi „Da” și „Amin”, în mântuirea sa (2 Cor. 1.19-20). Cu ce l-ai compara tu pe Dumnezeu, azi? Înțelegeți că puterea lui nu are egal? Ești smerit înaintea lui?

Studiul 15, 14 august: Iov 42, Răsplătirea și răspunderea neprihănirii (Iov 42.4-6)

Concluzia lui Iov, în urma acestui răspuns al Domnului, este pe măsură: el recunoaște smerit măreția și puterea și înțelepciunea lui Dumnezeu, și se pocăiește profund, Iov 42.1-2. În 42.1-6 avem un fel de rezumat al întregii discuții dintre Dumnezeu și Iov, din 38-41. Iov recunoaște că a vorbit fără să înțeleagă minunile lui Dumnezeu, iar acum a primit o revelație care întrece tot ce a auzit și a învățat vreodată („acum ochiul meu te-a văzut”).

Dumnezeu îi ceartă pe trei dintre prietenii lui Iov, pe Elifaz, Bildad și Țofar. Se pare că ei, într-adevăr, au folosit o teologie greșită și nu i-au dat slavă cum trebuie lui Dumnezeu, nici nu au fost dreپți față de Iov. Nu trebuie să judeci nemilos pe cel aflat în suferință, pentru că nu știi inima lui, toate detaliile vieții. Este groaznic, dacă ne gândim cum se judecă oamenii unii pe alții, în numele Domnului. Exemplul celor trei prieteni ar trebui să dea de gândit.

Dumnezeu le poruncește celor trei să aducă o jertfă costisitoare, prin Iov (șapte vițe și șapte berbeci de fiecare), ceea ce arată mărimea vinei lor, dar și mărimea bogăției lor (în Legea lui Moise se prevedeau și jertfe mai ieftine, pentru cei săraci). Acești oameni bogați aveau nevoie și ei să învețe măreția, bunătatea, dreptatea și înțelepciunea lui Dumnezeu. Care sunt lipsurile și capcanele în care poți cădea și tu, când este vorba să îl prezinți pe Dumnezeu și voia lui, și să îi sfătuiești pe cei în suferință? Cum te raportezi la ceilalți, la Dumnezeu, când ești în belșug și nu suferi?

O observație importantă: în 42.9-10, Domnul a primit jertfele și rugăciunile lui Iov și l-a binecuvântat din plin numai „după ce Iov s-a rugat pentru prietenii săi”. **Iertarea și restaurarea nu vin decât dacă știi să fii generos față de cei ce ți-au greșit (rugăciunea Tatăl Nostu).**

Experiența lui Iov a avut un final fericit. Domnul i-a dat înapoi averea, familia, prietenii. Cu alte cuvinte, binecuvântările Domnului sunt depline și el nu lasă să lipsească nimic din ele. Așteaptă răsplătirea neprihănirii din mâna Domnului, și bucură-te de prezența lui întotdeauna!